

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

COVID-19

Tweede Kamer briefing
Update Tweede Golf - II

29 sept 2020

Jaap van Dissel

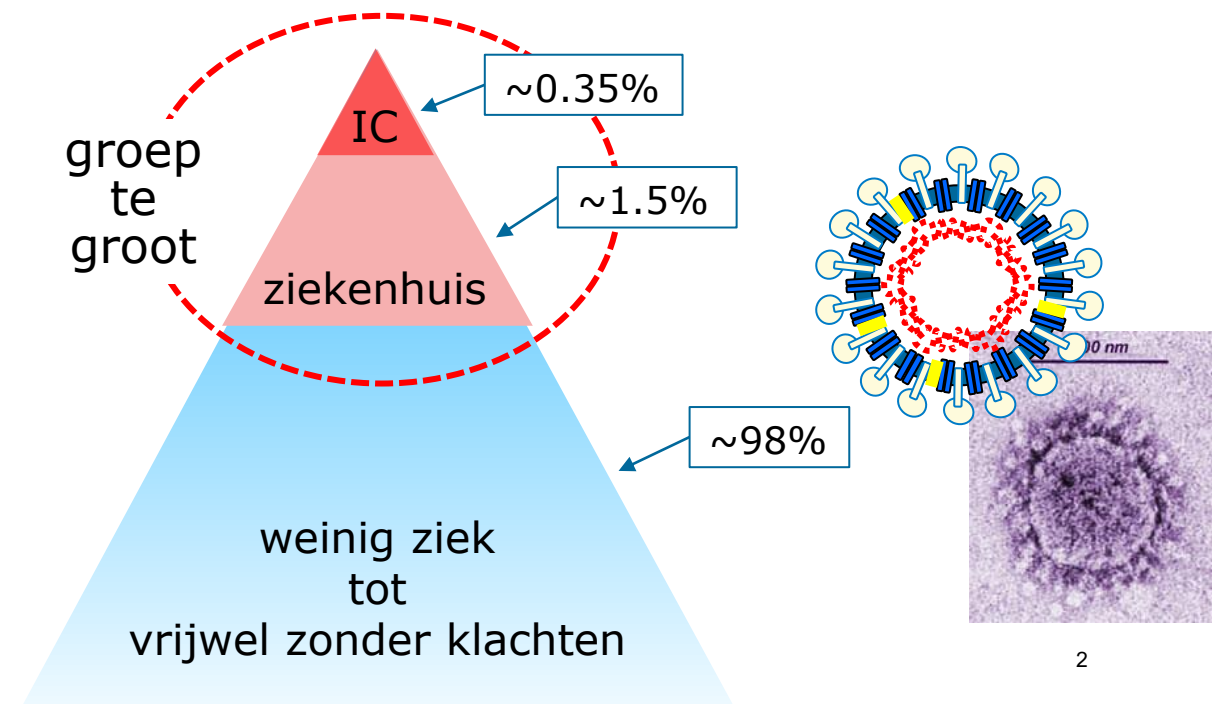
COVID-19 | overzicht

~33.500.000 bevestigde gevallen,
waarvan ~1.000.000 overleden
~én minder dan 10% gerapporteerd!

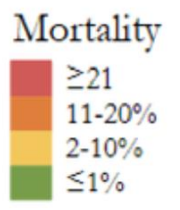
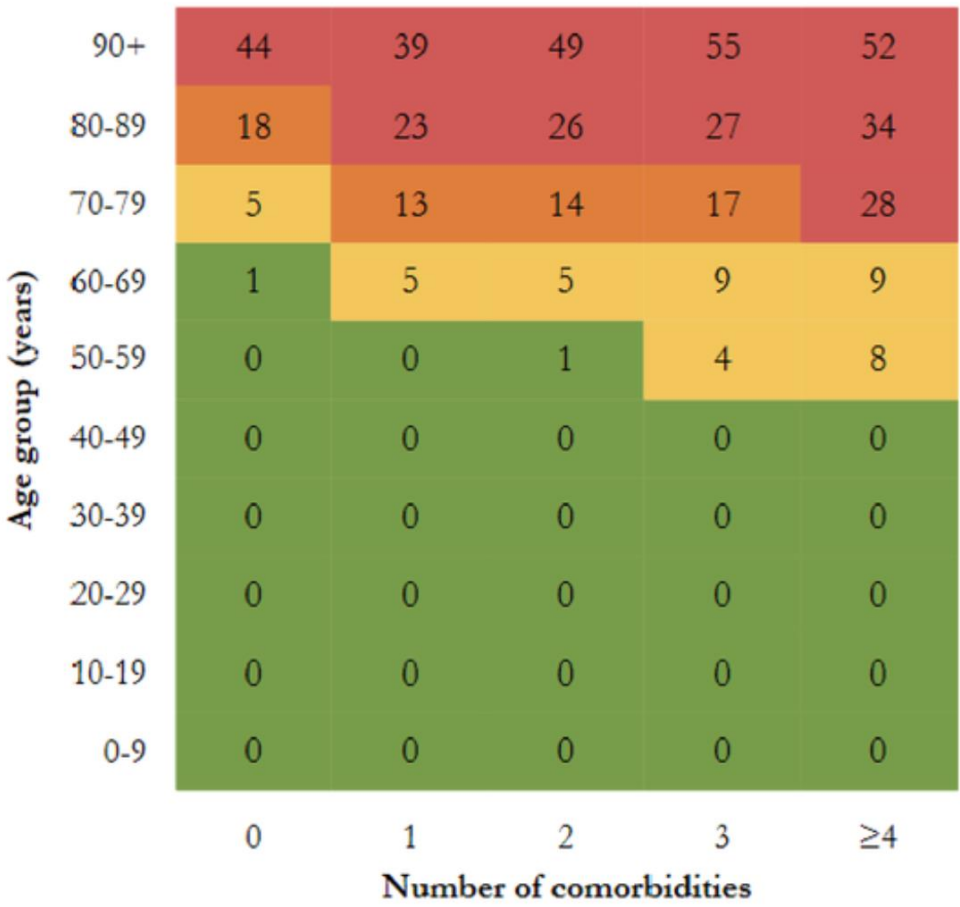
- > **Wat is het:**
  - novel Coronavirus-Infected Pneumonia
- > **De symptomen:**
  - incubatietijd: 6 dg (range 2-12 dg)
  - neusverkoudheid, hoesten en griepachtig ziektebeeld ± koorts
  - longontsteking, shocklong ('ARDS')
  - thrombose
- > **De oorzaak:**
  - SARS-CoV-2 (nieuw Coronavirus)
- > **Hoe verspreidt het virus:**
  - mens-op-mens
  - druppel en contact; aërosol-genererende procedures (op IC)
  - verspreiding van pre-symptomatische en symptomatische contacten
  - $R_0 \sim 2.5$; generatietijd $\sim 3-5$ dg

- > **Preventie en behandeling:**
  - handen wassen!!!
  - hygiënische maatregelen gericht tegen contact- en druppelinfectie (~ 1.5 m)
  - adequate ventilatie!
  - handalcohol | ziekenhuis: cohorten, (isolatie) kamer, oogbescherming

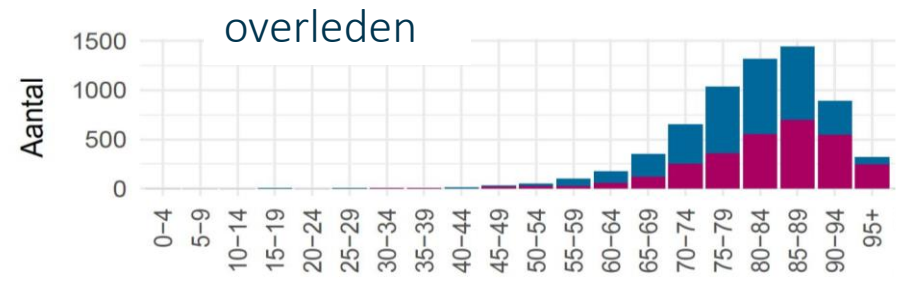
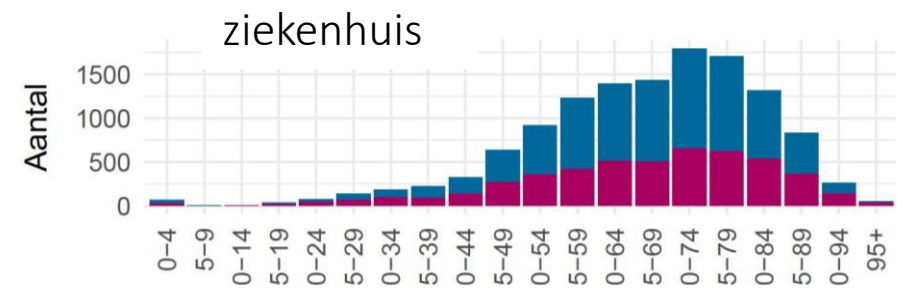

COVID-19 | overzicht

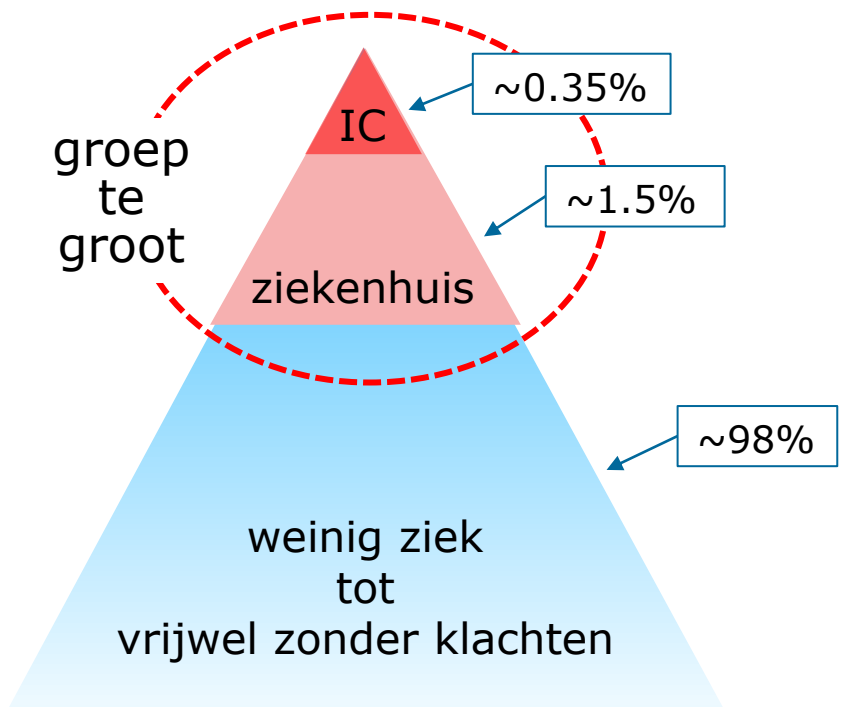

Data SSI Denemarken 2020

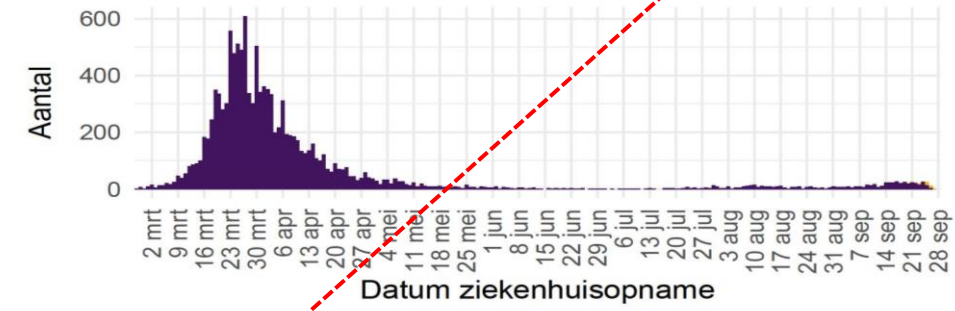
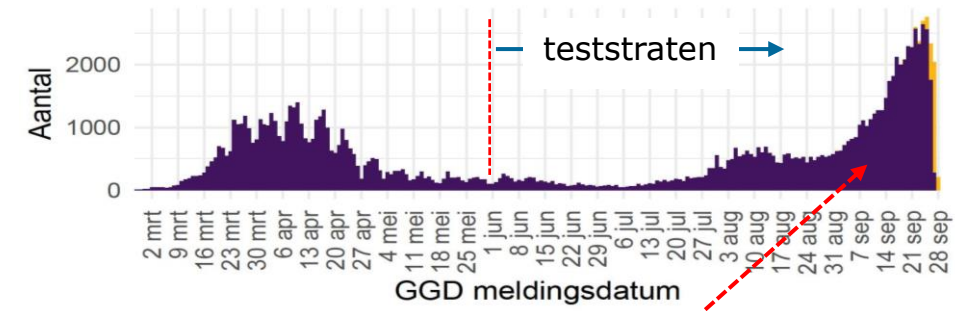
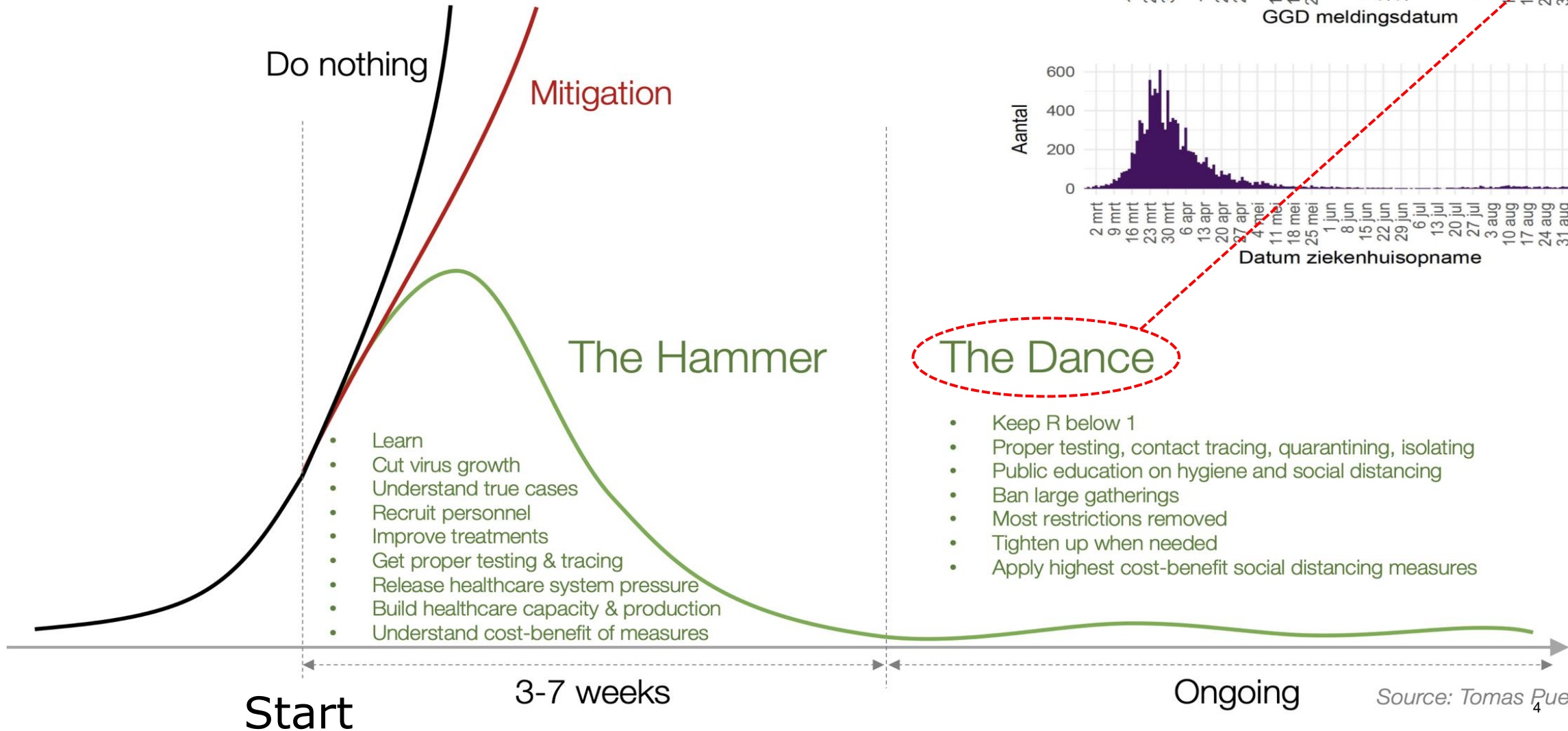
Geslacht

- Man
- Vrouw

COVID-19 / SARS-CoV-2

'The hammer and the dance ...'

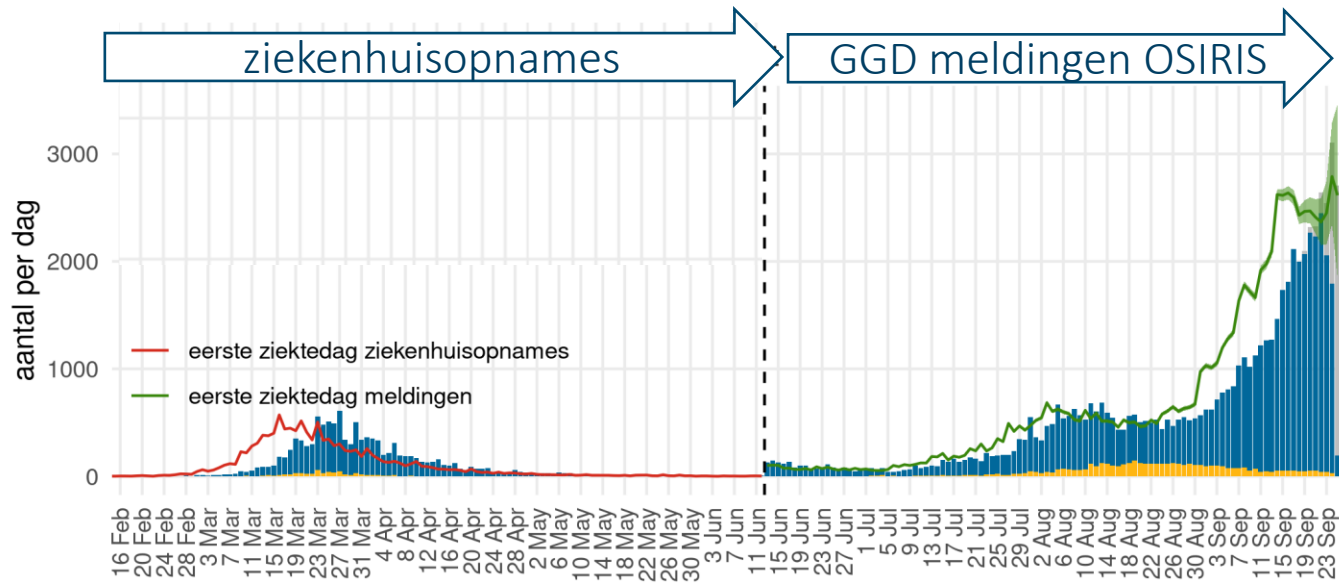

- Keep R below 1
- Proper testing, contact tracing, quarantining, isolating
- Public education on hygiene and social distancing
- Ban large gatherings
- Most restrictions removed
- Tighten up when needed
- Apply highest cost-benefit social distancing measures

Source: Tomas Pueyo

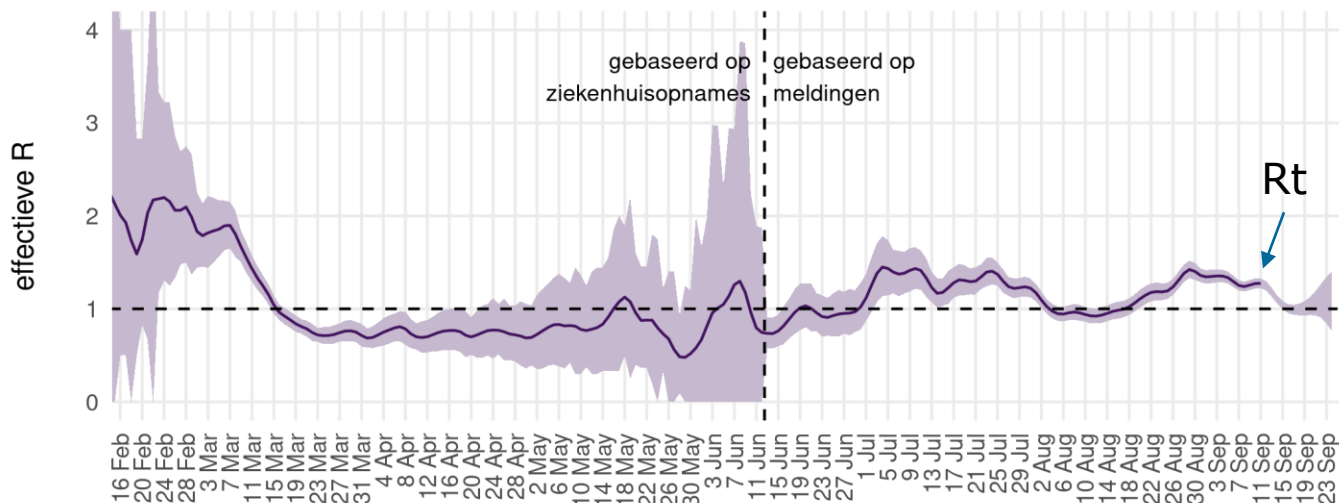

Indicator transmissie reproductiegetal – Nederland

OSIRIS

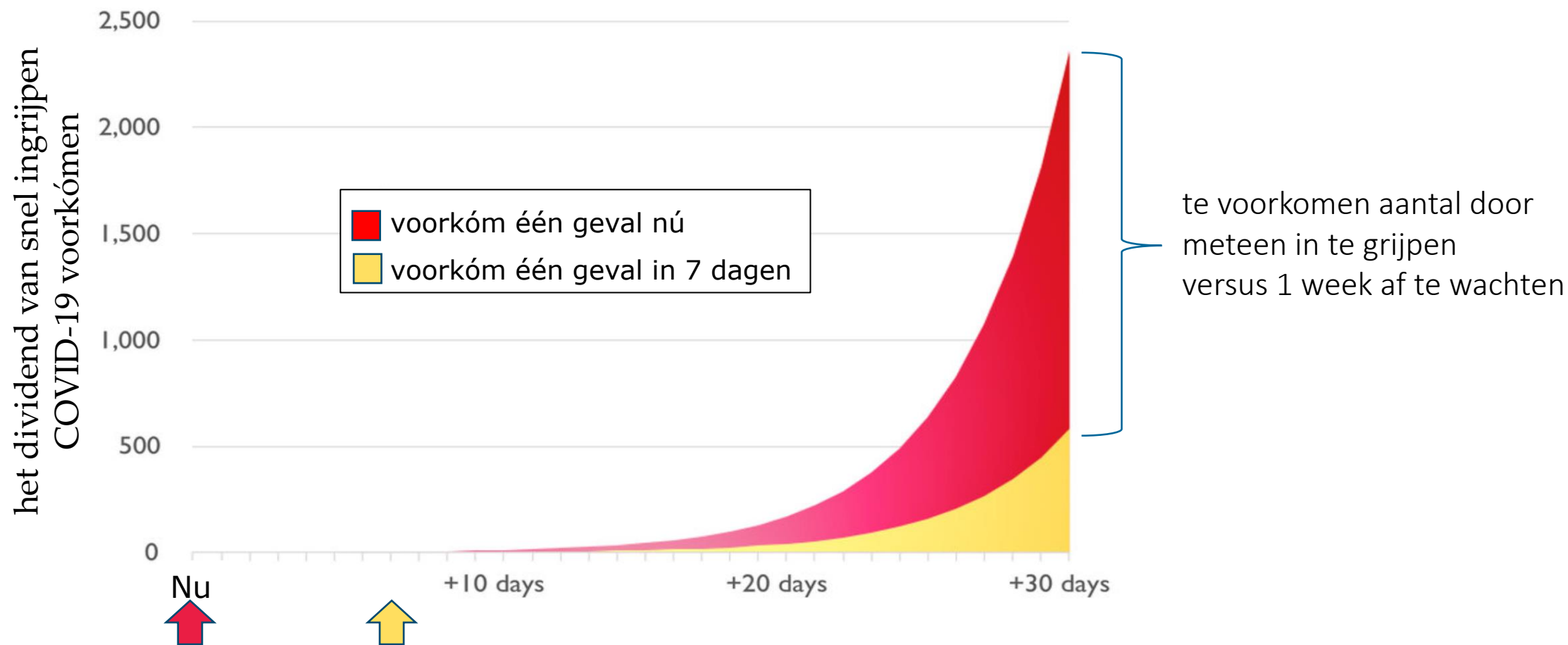
- > **Blauw**: aantal meldingen/ziekenhuisopname naar melding cq opnamedatum
- > **Grijs**: verwachte meldingen (correctie voor rapportagevertraging)
- > **Rood**: aantal ziekenhuisopnames naar eerste ziektedag
- > Groen: aantal meldingen naar eerste ziektedag

- > **Paars**: reproductiegetal, aantal secundaire besmettingen per geval
  - reflecteert toename en afname van de rode epicurve
- > Ro door 1 op 16 maart, en vanaf ~17 mei
- > Rt = 11 sept: **1.27** (1.22 – 1.33)

COVID-19

nú of straks ingrijpen *en* regel van exponentiële toename

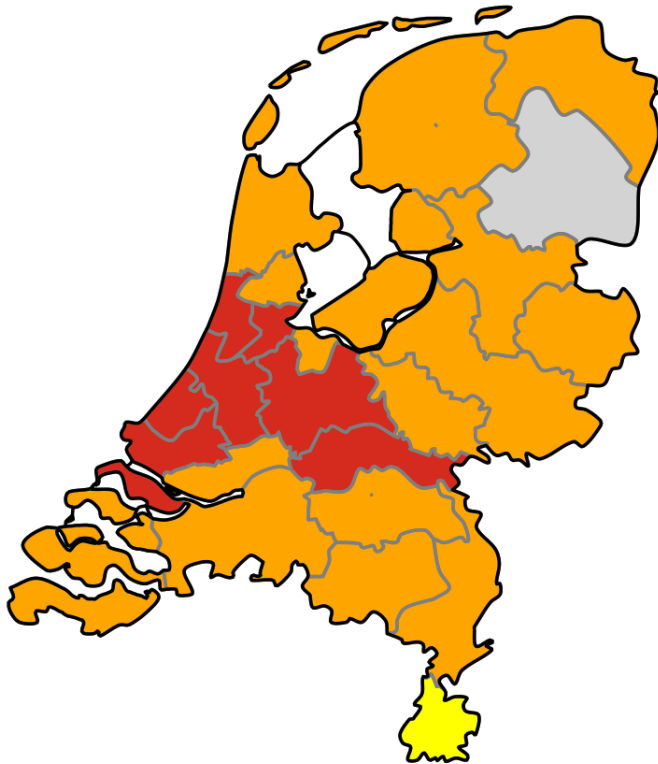

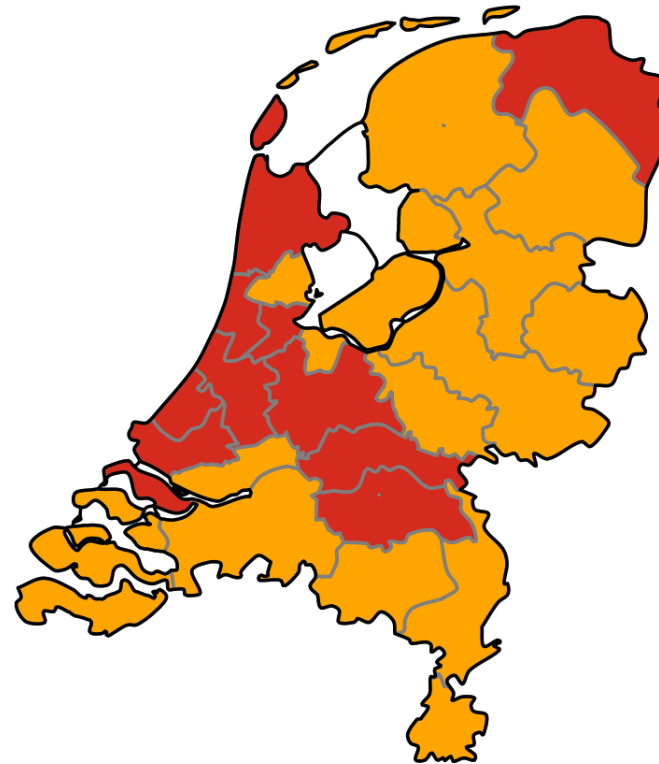
Reproductiegetal per veiligheidsregio

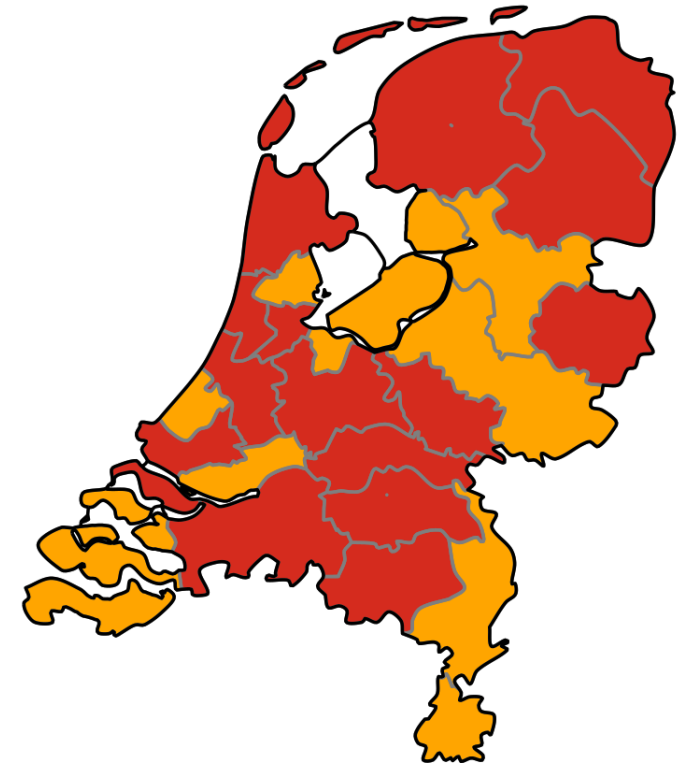
2020-08-28

2020-09-04

2020-09-11

effectieve R ■ > 1 (significant) ■ > 1 (niet significant) ■ < 1 (niet significant) ■ < 1 (significant) ■ te weinig data*

* minder dan 20 meldingen in de week erna 7

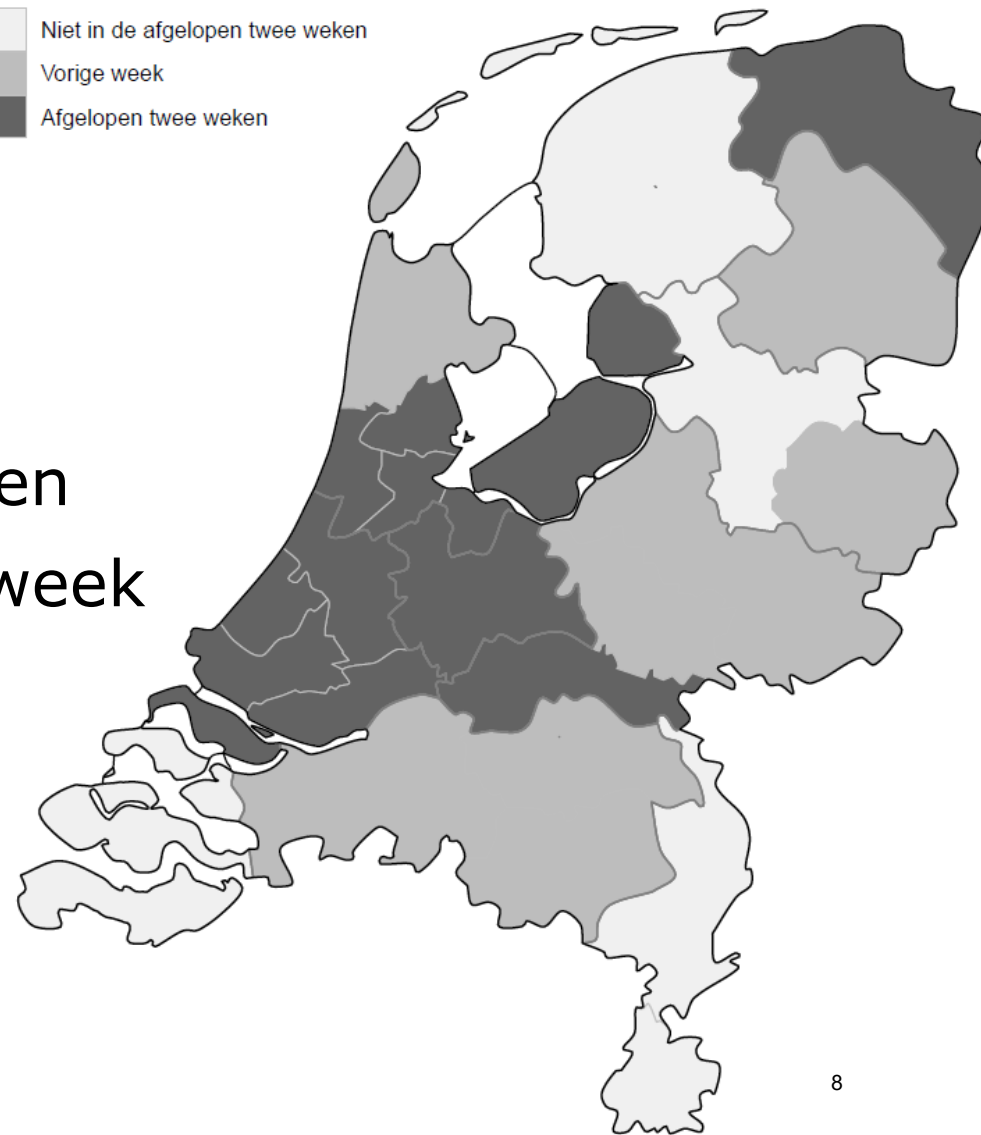
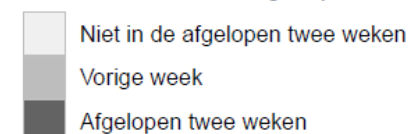

Reproductiegetal per veiligheidsregio

- 12 regio's >50/100K.wk 2 wk geleden
- 20 regio's >50/100K.wk afgelopen week
- 24 regio's $\geq 7/100K.dag^*$ gisteren

*($\sim 50/100K$ per week)

Boven de 50 meldingen per 100000 per week

COVID-19

per veiligheidsregio

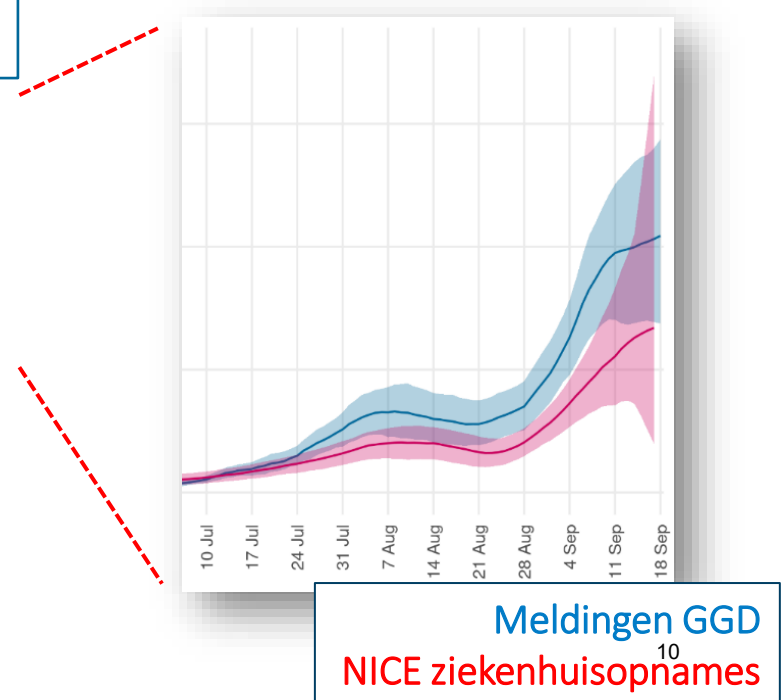
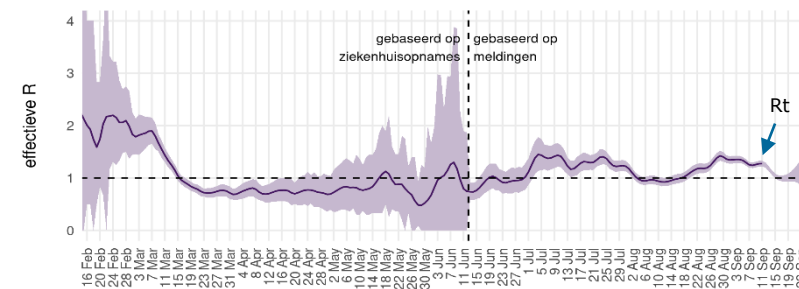
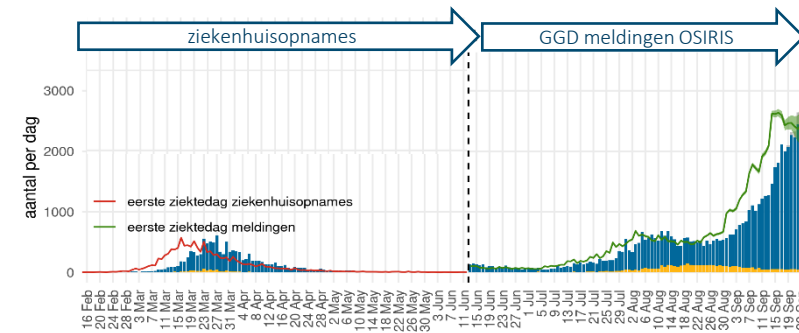
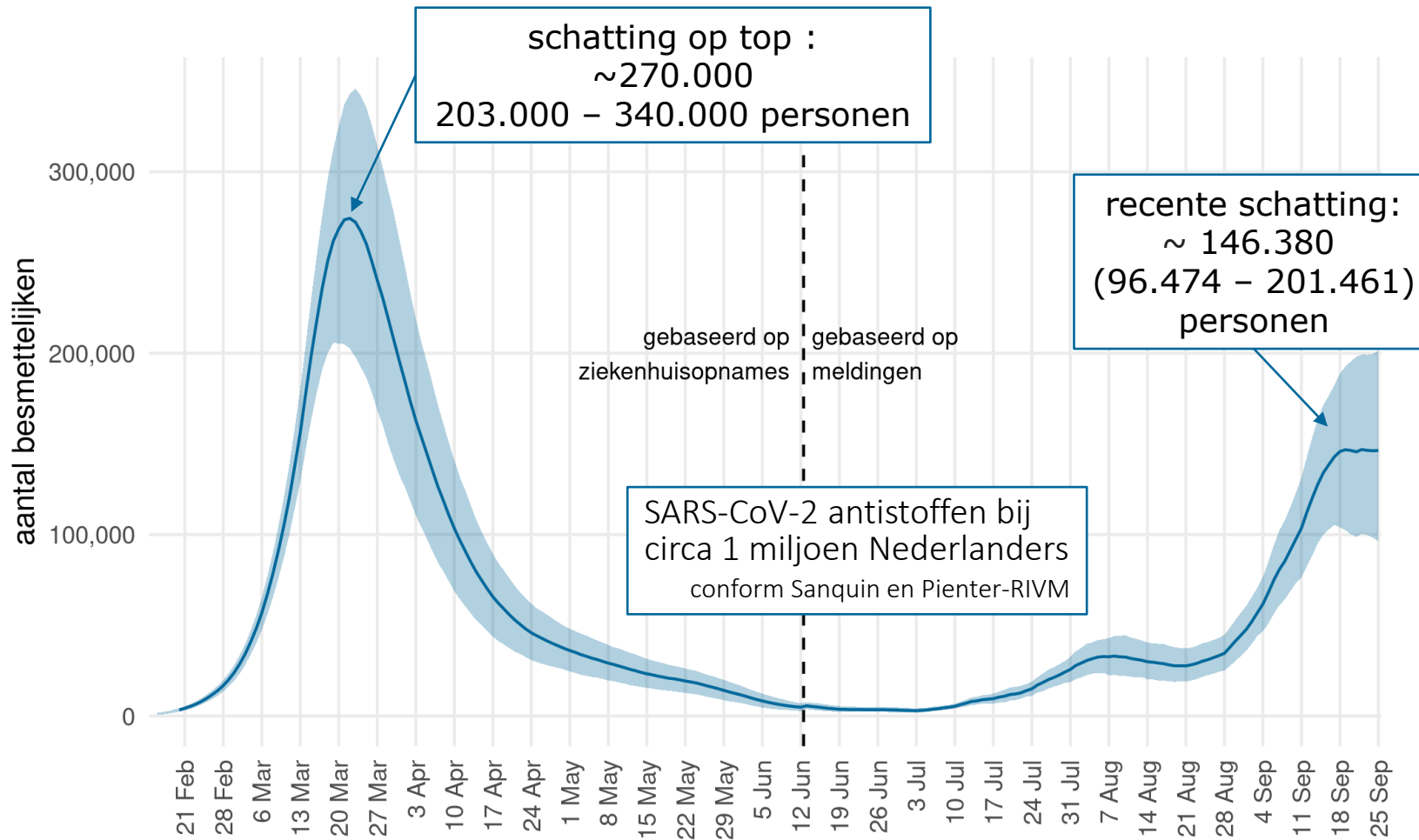

Veiligheidsregio	aantal meldingen per 100K			% positief teststraten	
	vorige week	afgelopen week	gisteren	vorige week	afgelopen week
Amsterdam-Amstelland	199	251	50	13	13
Haaglanden	138	185	32	11	10
Rotterdam-Rijnmond	115	171	34	11	11
Hollands-Midden	80	138	19	6	7
Gelderland-Zuid	68	111	14	6	7
Utrecht	71	109	18	5	6
Zaanstreek-Waterland	65	105	20	6	8
Kennemerland	71	104	14	6	9
Gooi en Vechtstreek	81	102	13	7	7
Zuid-Holland-Zuid	67	96	15	6	6
Brabant-Zuidoost	47	93	19	5	6
Groningen	50	82	7	5	9
Brabant-Noord	45	82	10	4	6
Gelderland-Midden	43	80	12	4	5
Midden- en West-Brabant	37	74	11	4	5
Flevoland	53	70	8	5	8
Noord-Holland-Noord	32	60	10	4	6
Twente	33	59	12	4	5
Drenthe	19	58	10	3	5
Noord- en Oost-Gelderland	34	57	10	3	4
Fryslân	26	46	7	3	7
IJsselland	30	45	7	3	4
Limburg-Noord	26	39	9	3	3
Limburg-Zuid	22	33	7	2	3
Zeeland	24	29	3	3	1
Nederland-totaal	67	103		6	7

Indicator uitbraak

schatting besmettelijke personen – Nederland
nota bene: prevalentie, 7 dg besmettelijk!

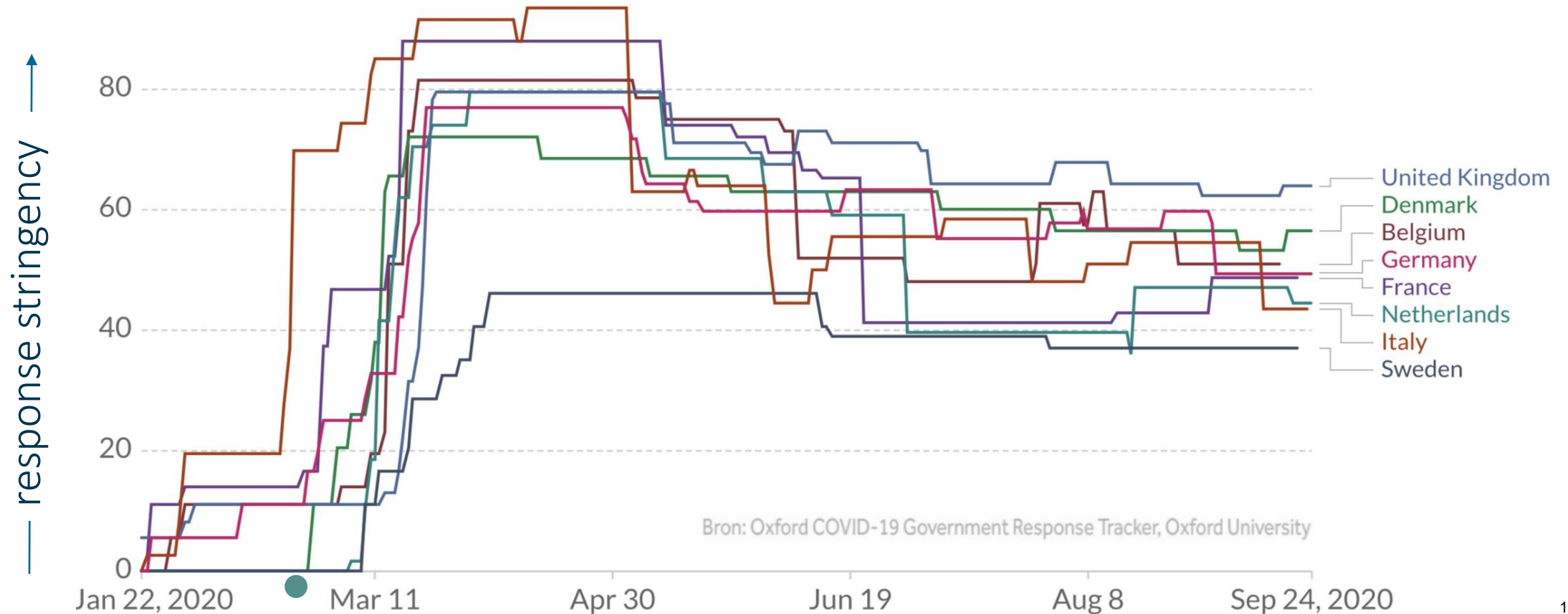

COVID-19

response stringency index Oxford

This is a composite measure based on nine response indicators including school closures, workplace closures, and travel bans, rescaled to a value from 0 to 100 (100 = strictest). If policies vary at the subnational level, the index is shown as the response level of the strictest sub-region.

Bron: Oxford COVID-19 Government Response Tracker, Oxford University

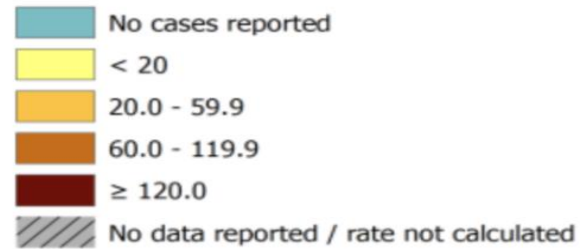

COVID-19

europa

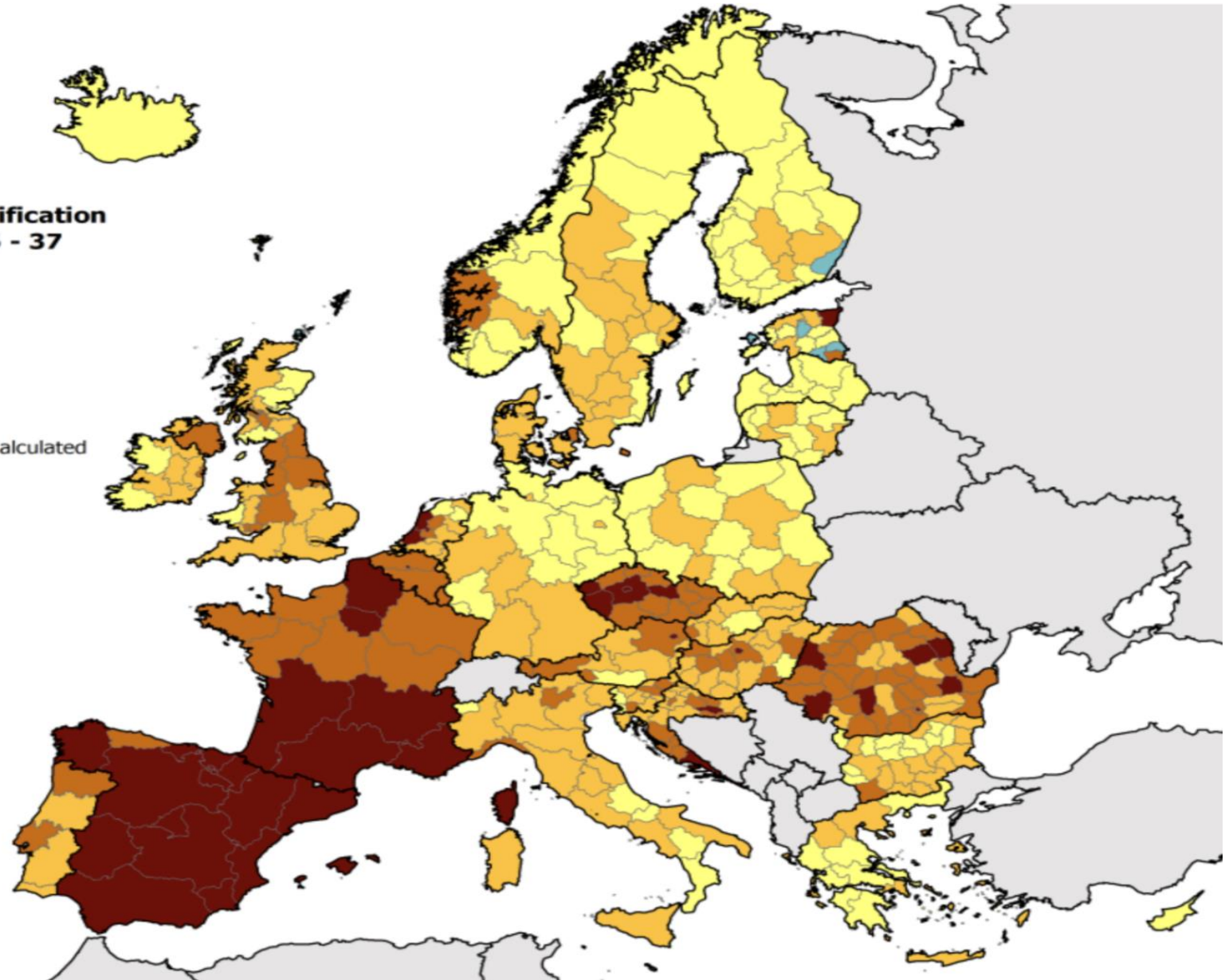
14-day COVID-19 case notification rate per 100 000 weeks 36 - 37

Regions not visible in the main map extent

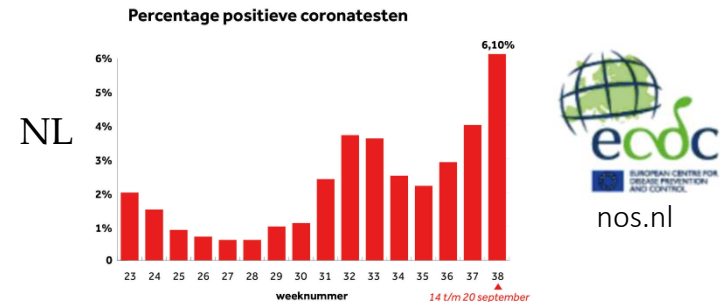

Countries not visible in the main map extent

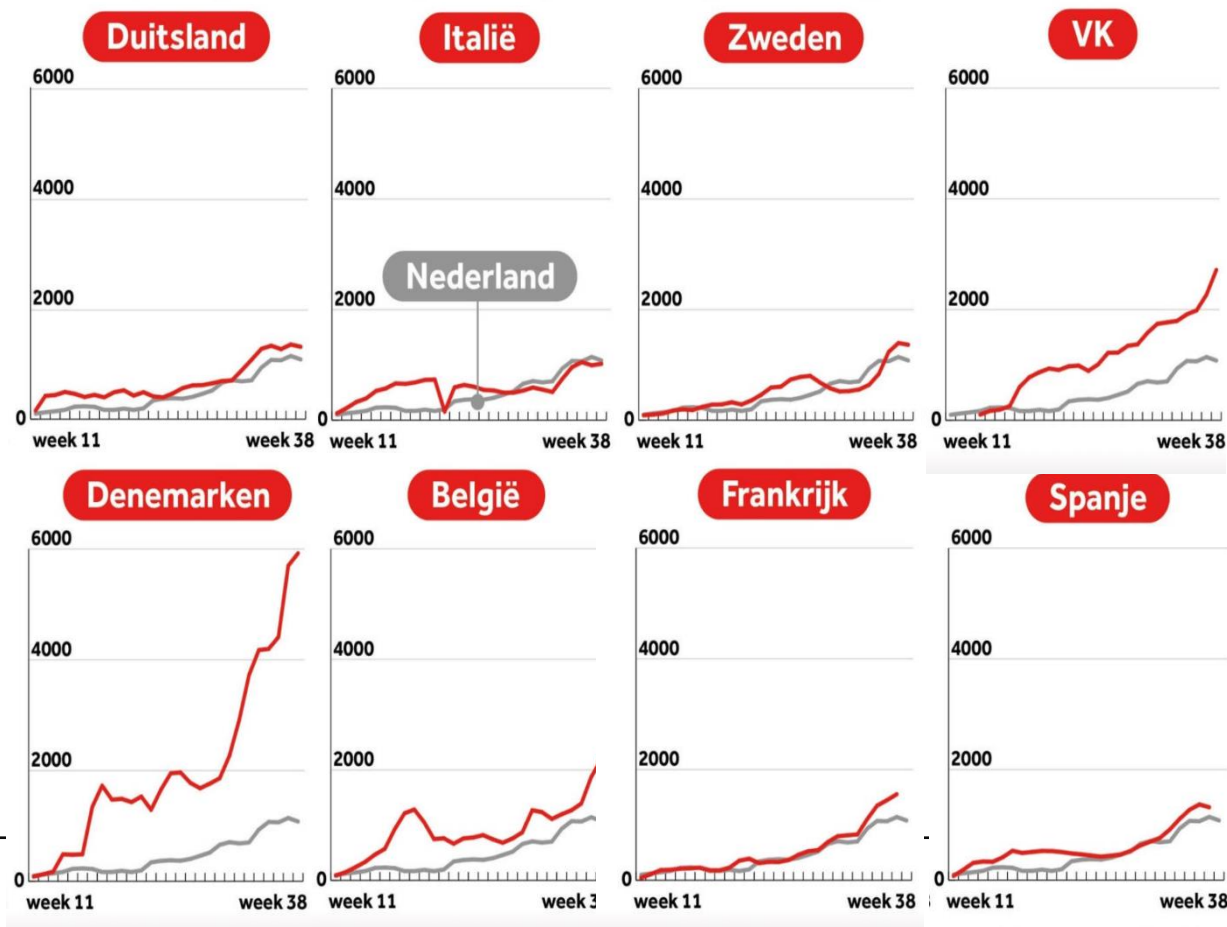
COVID-19

europa – testen en incidentie

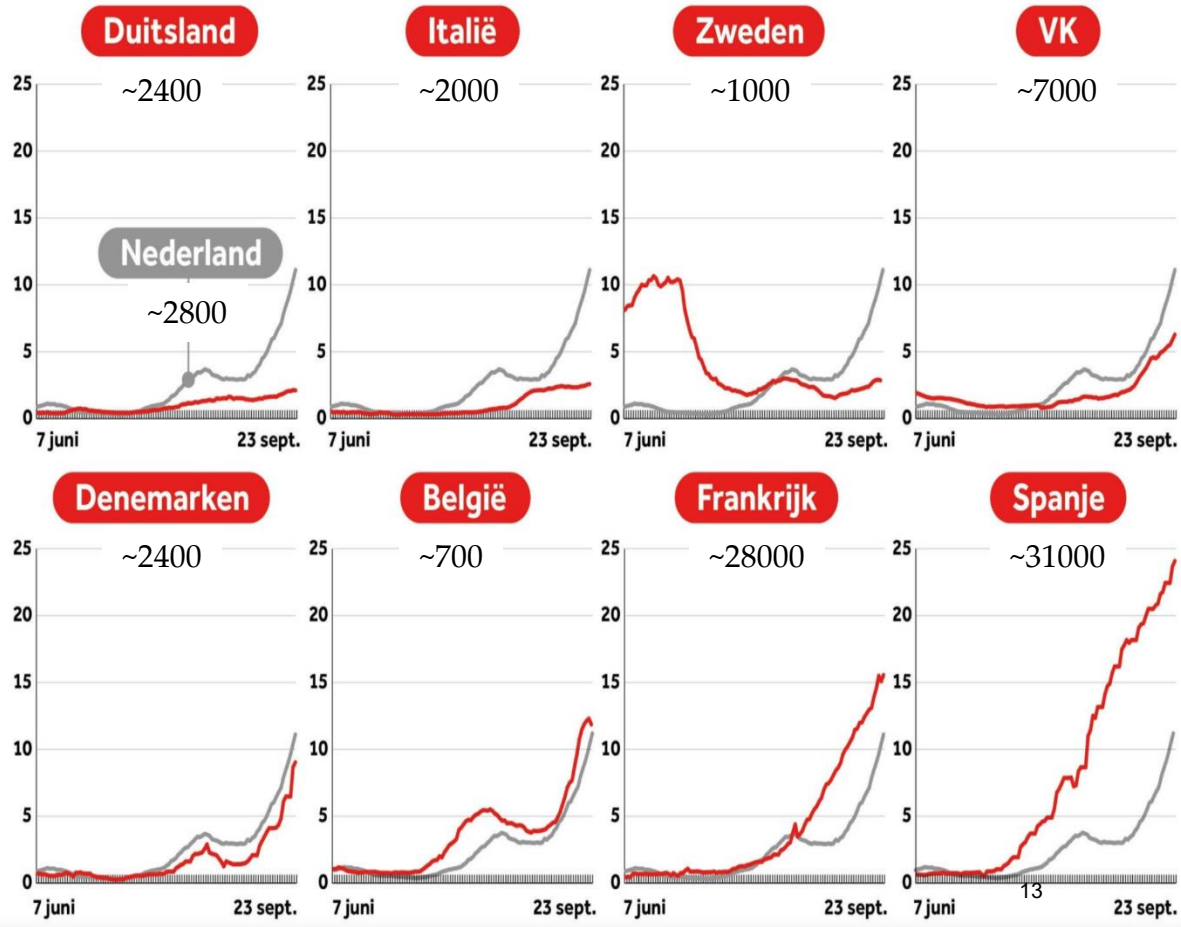
COVID-19 testen

aantal testen per 100.000 inwoners per week

COVID-19 bevestigd

aantal positieve testen per 100.000 inwoners per dag*

*7-daags gemiddelde

COVID-19

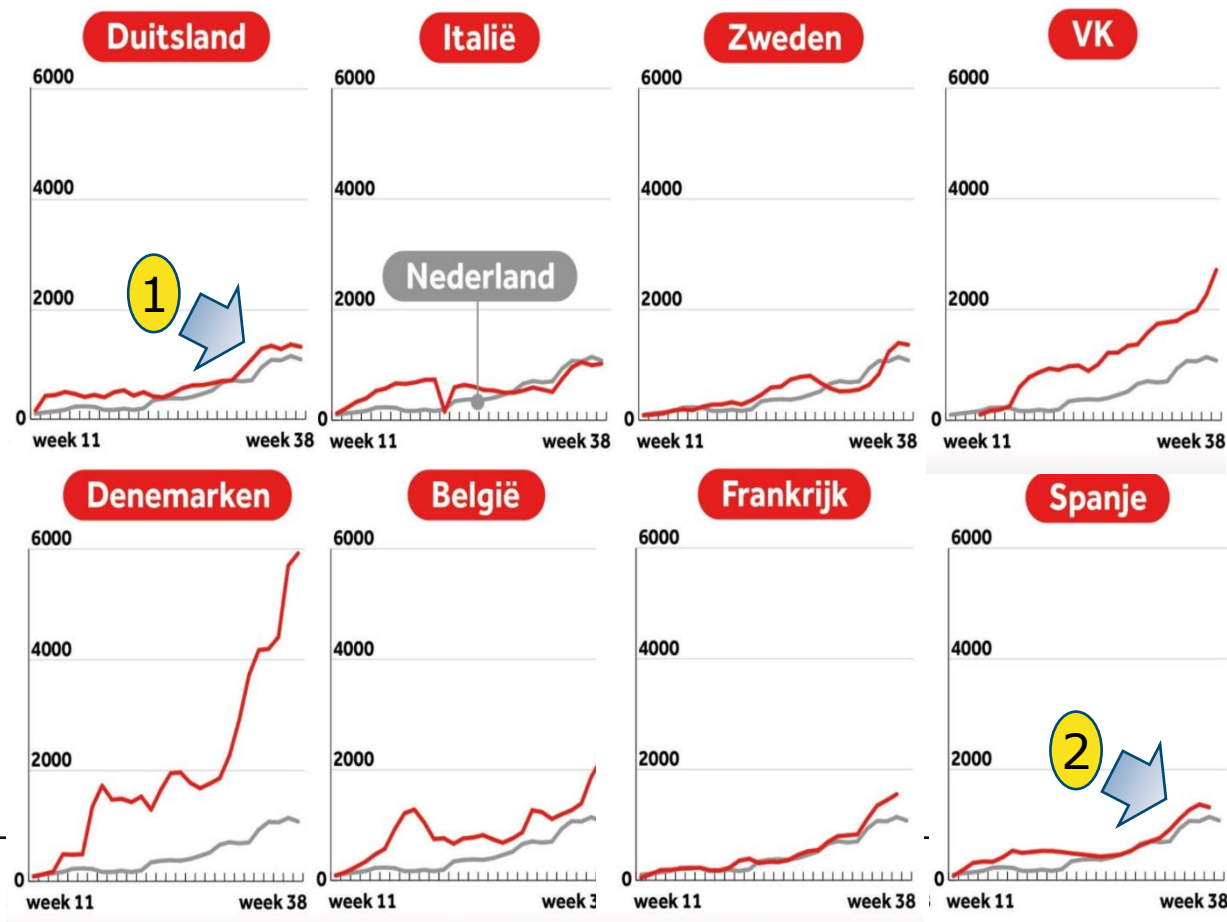
europa – testen en incidentie

testen ≠ besmettingen

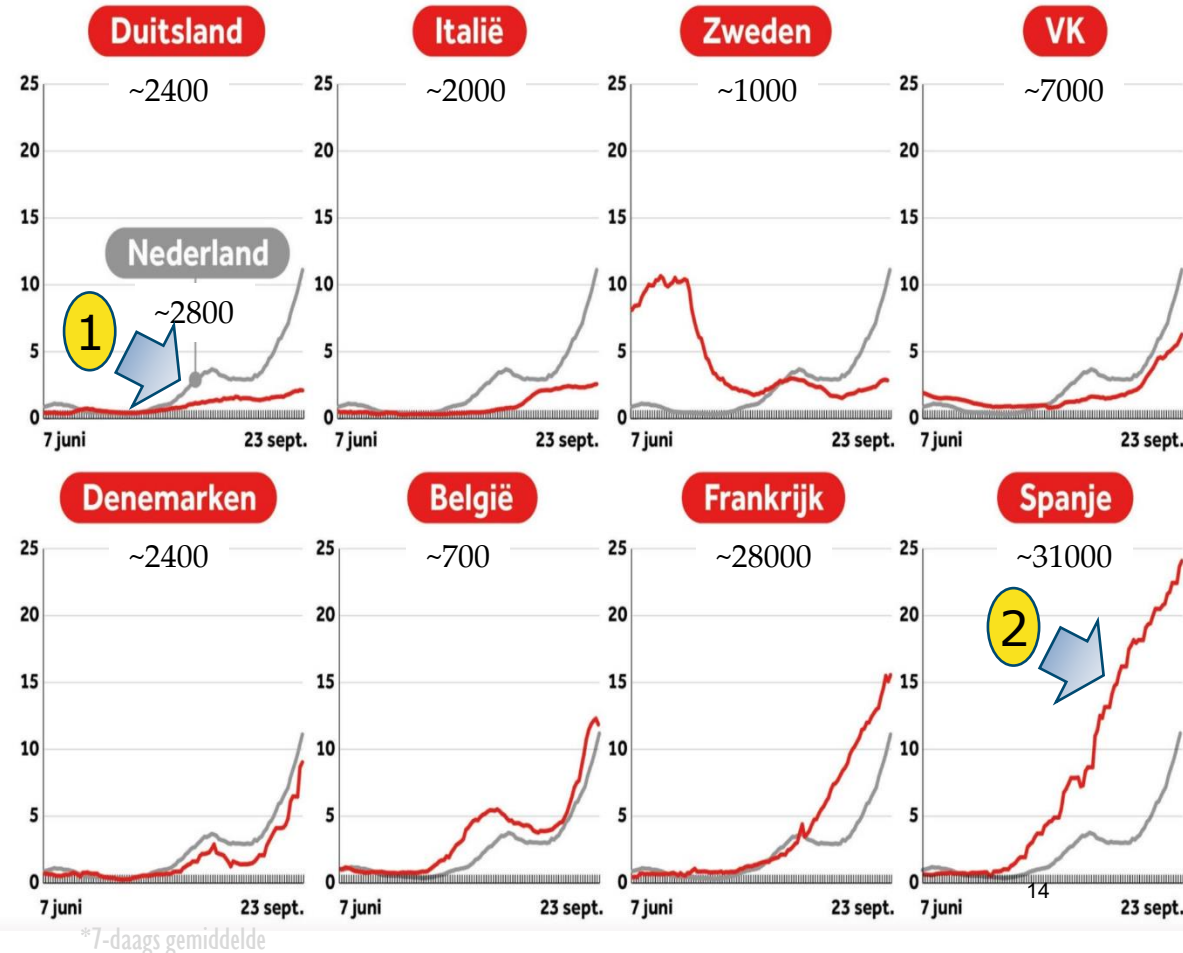
COVID-19 testen

aantal testen per 100.000 inwoners per week

COVID-19 bevestigigd

aantal positieve testen per 100.000 inwoners per dag*

COVID-19 | NL

testen 21 t/m 27 sept

Aantal testen en percentage positief per doelgroep uitgevoerd door de GGD'en.

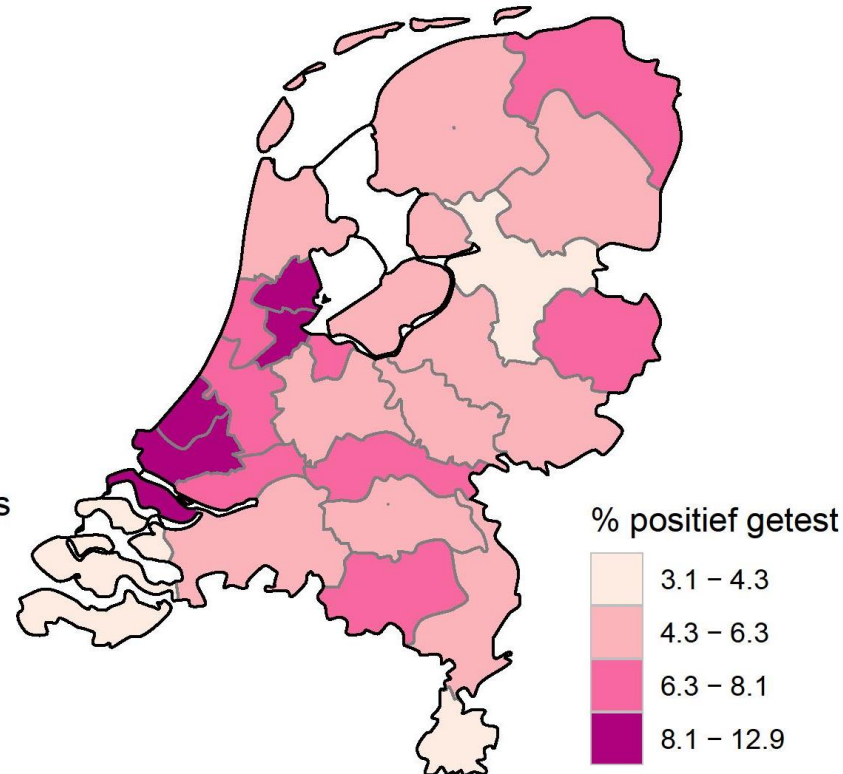
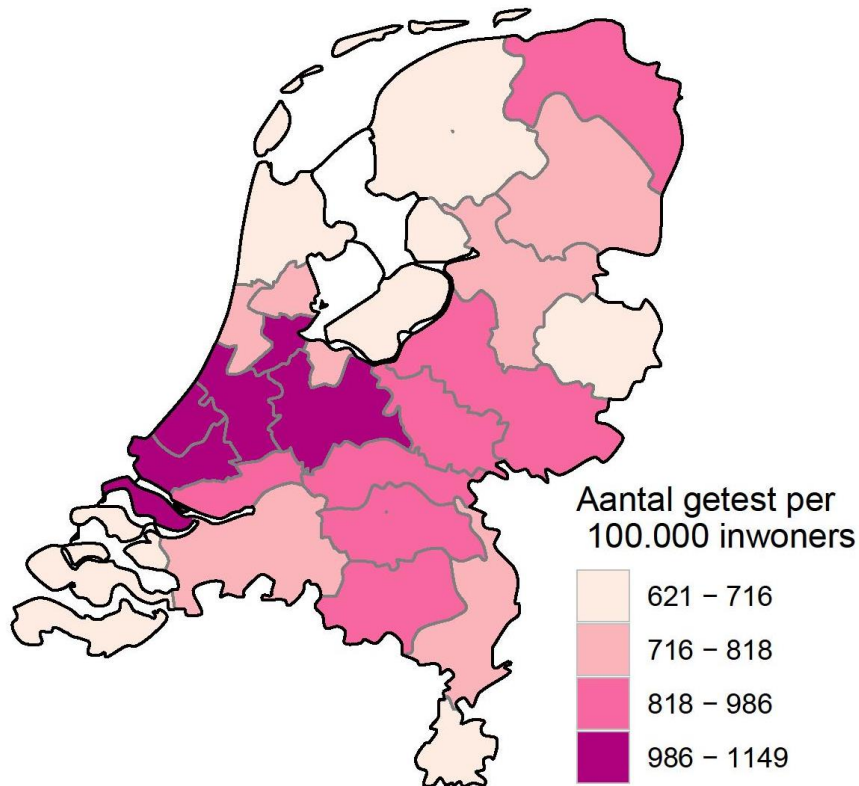
Groep	Vanaf 1 juni			Afgelopen kalender week ¹		
	Aantal positief	Aantal getest	Percentage positief	Aantal positief	Aantal getest	Percentage positief
Kinderen 0-3 jaar	56	6788	0.8	1	72	1.4
Kinderen 4-11 jaar	653	77811	0.8	62	1151	5.4
Kinderen 12-17 jaar	3511	177485	2.0	867	23414	3.7
Zorgmedewerkers	2573	109252	2.4	764	13484	5.7
Onderwijs/kinderopvang	2087	88381	2.4	778	15626	5.0
Mantelzorgers	91	3725	2.4	32	432	7.4
Horeca	1585	31967	5.0	424	3996	10.6
Handhaving ²	311	10066	3.1	98	1256	7.8
Contactberoep	5576	165478	3.4	1455	19118	7.6
Overig/onbekend	38910	1189936	3.3	6429	73479	8.7
Getest ihkv BCO ³	3378	19190	17.6	390	1561	25.0
Totaal	58731	1880079	3.1	11300	153589	7.4

¹ Van 21 september tot en met 27 september.

² Voor deze personen is geregistreerd dat zij getest zijn in het kader van bron- en contactonderzoek (BCO). Het werkelijk aantal geteste personen vanwege BCO is waarschijnlijk hoger.

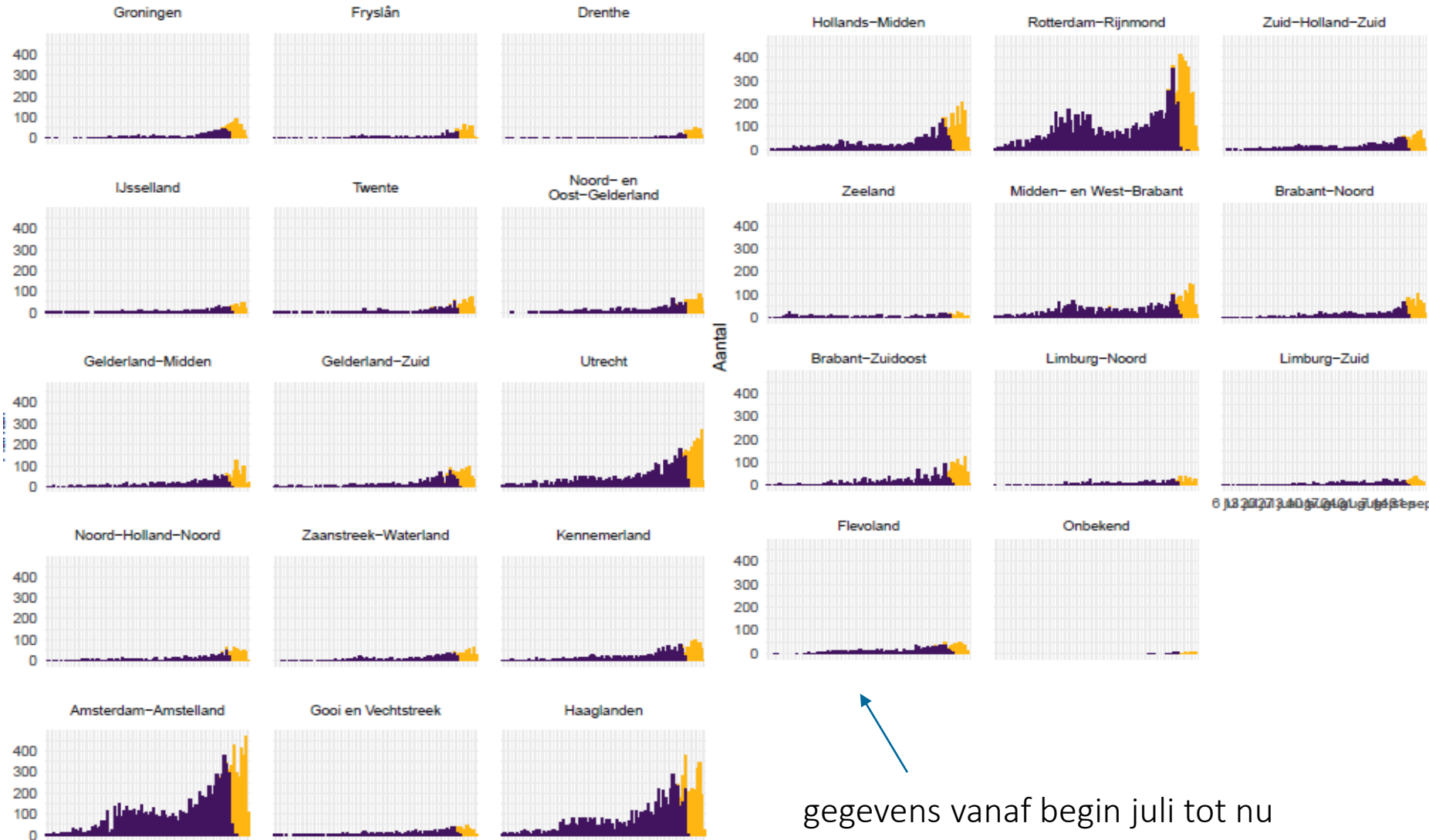
³ Onder handhaving vallen medewerkers bij politie, BOA, marechaussee, brandweer en Dienst Justitiële Inrichtingen.

COVID-19 | NL

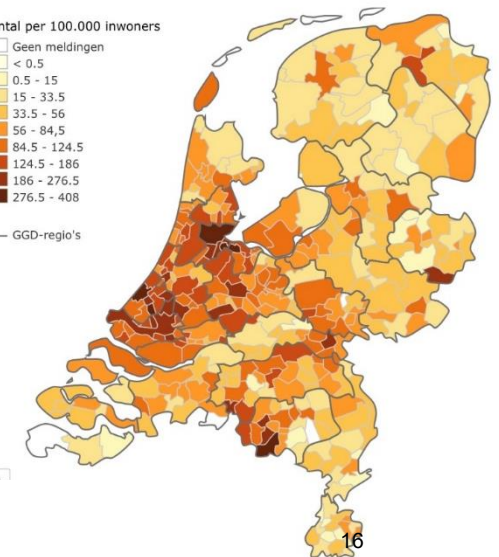
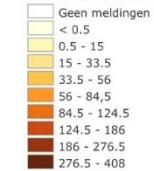
28 sept 2020 – op GGD regio's

COVID-19 patiënten

Per gemeente van 9-sep-2020 t/m 22-sep-2020

Aantal per 100.000 inwoners

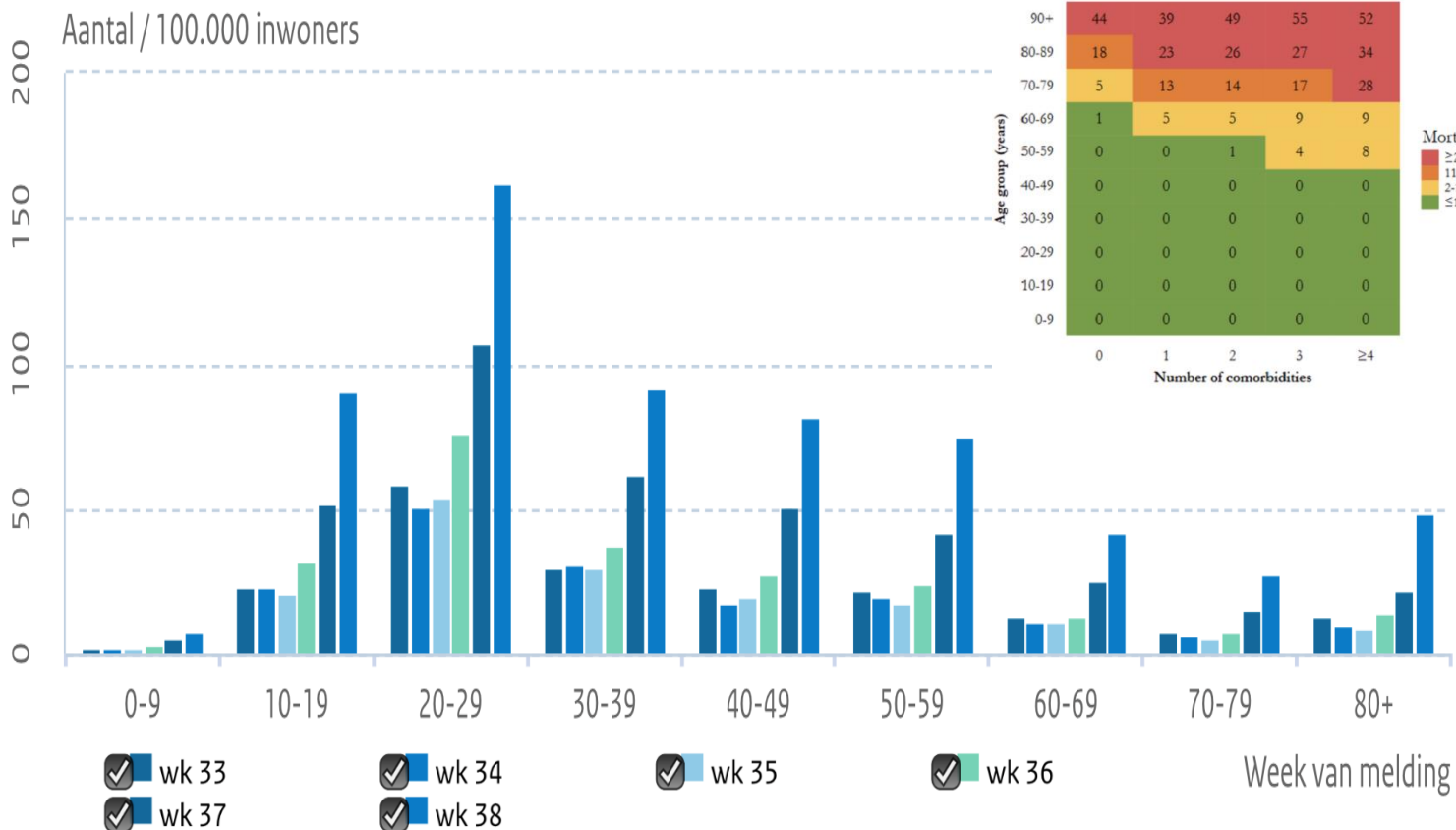
gegevens vanaf begin juli tot nu

COVID-19 | NL

28 sept 2020 – op leeftijden

Aantal meldingen per 100.000 inwoners, per leeftijdsgroep van 10 augustus t/m 20 september

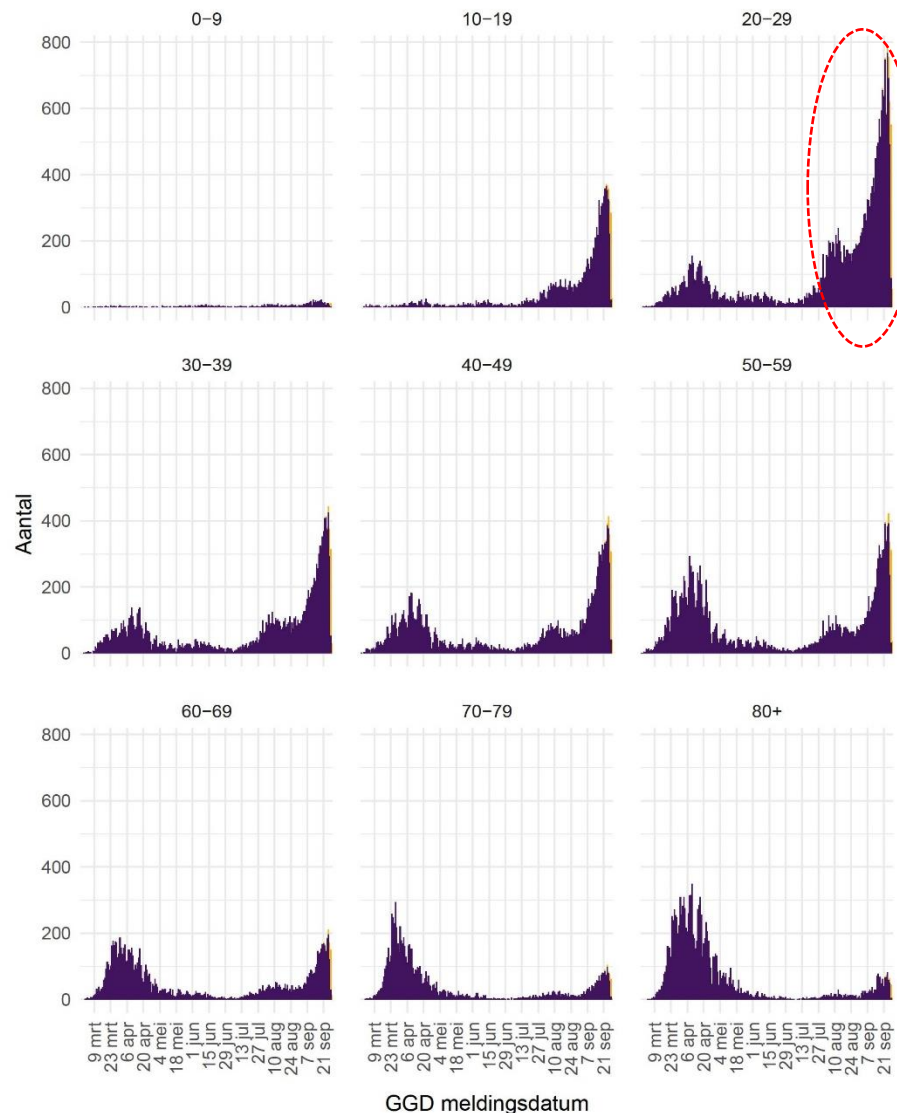

Age group (years)	0	1	2	3	≥4
90+	44	39	49	55	52
80-89	18	23	26	27	34
70-79	5	13	14	17	28
60-69	1	5	5	9	9
50-59	0	0	1	4	8
40-49	0	0	0	0	0
30-39	0	0	0	0	0
20-29	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0
0-9	0	0	0	0	0

Mortality

- ≥21
- 11-20%
- 2-10%
- ≤1%

leeftijden

Clusters aantallen en grootte

	vanaf 1 juni	actief *
Aantal clusters	3170	920
Gemiddelde grootte	5.3	6.3
Mediaan	4	4
Range	3 - 342	3 - 342
Aantal personen in een cluster	16.650	5.781
% personen in een cluster	26.8%	-
Aantal personen in een cluster met reisgeschiedenis	1.658	309
% personen in cluster met reisgeschiedenis	10.8%	5.7%
Personen via BCO opgespoord	4.881	1.363
% van personen via BCO	31.9%	25.2%

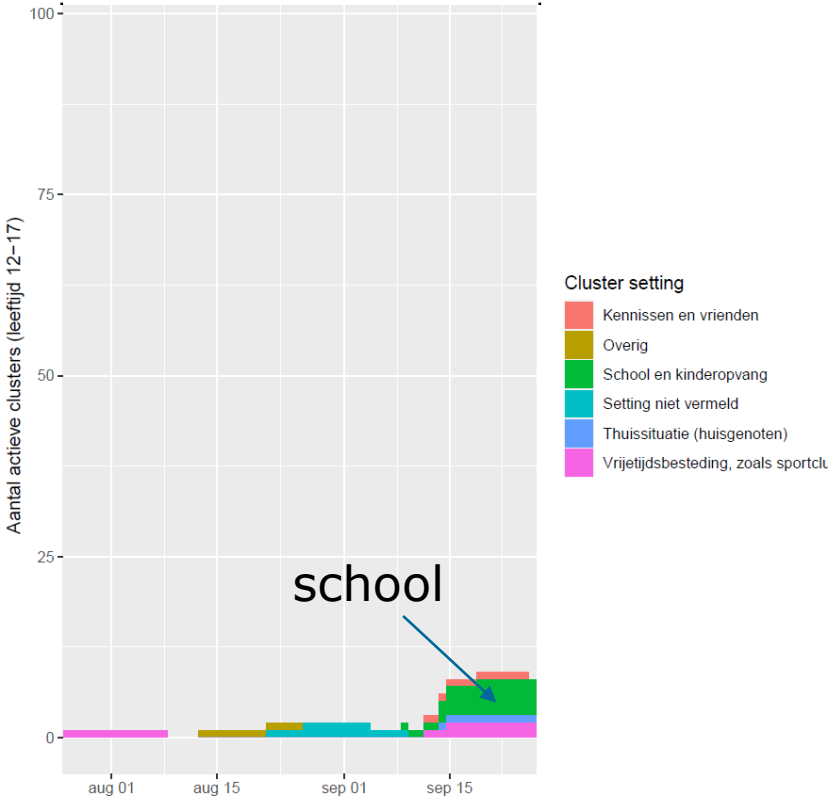
Setting	Aantal clusters vanaf ~1 juni	Cluster grootte gem (min - max)
Thuisituatie	1.222	3.8 (3-24)
Werksituatie	432	5.5 (3-44)
Kennissen en vrienden	276	5.1 (3-33)
Medereiziger / reis / vakantie	166	7.4 (3-292)
Overige familie	163	4.2 (3-17)
Setting niet vermeld	159	3.3 (3-6)
Verpleeghuis	153	9.6 (3-59)
Horeca	131	10.0 (3-342)
Vrijtijdsbesteding, zoals sportclub	108	6.3 (3-20)
Overig	98	5.2 (3-22)
School en kinderopvang	81	5.7 (3-26)
Feest / verjaardag / borrel	52	6.9 (3-23)
Studentenvereniging/-activiteiten	21	13.1 (3-88)

Clusters

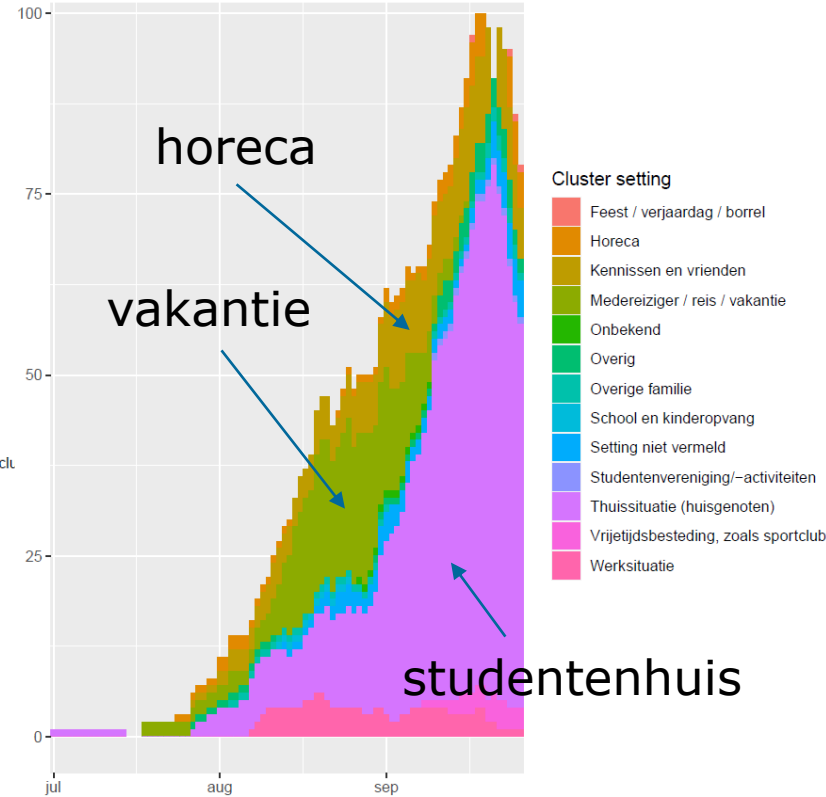
geregistreeerde settings bij clusters

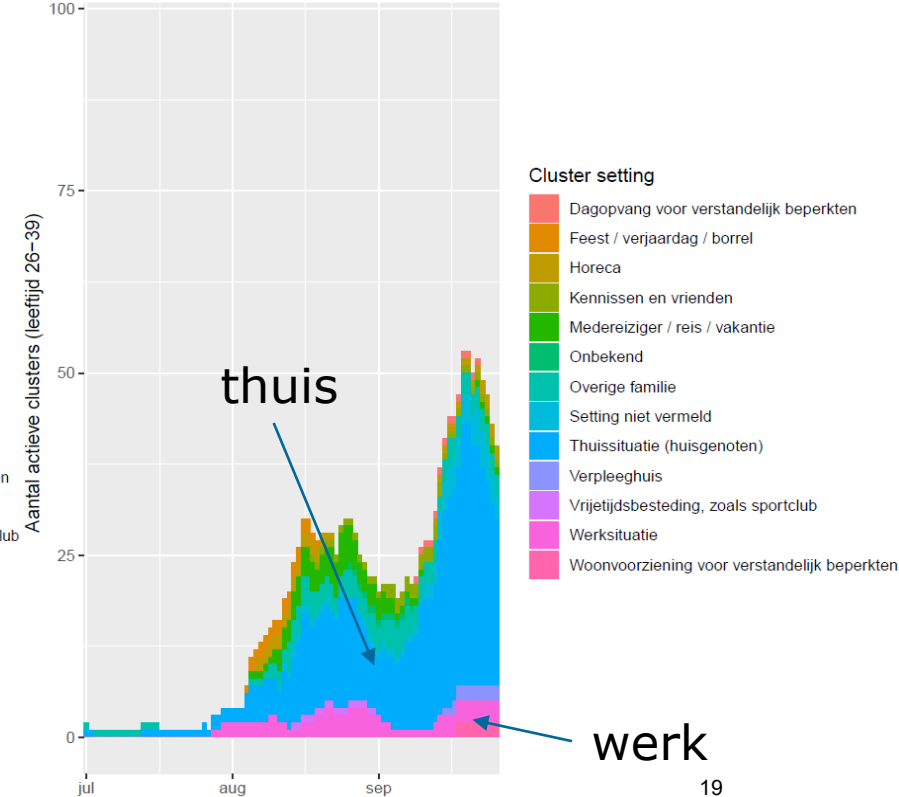
12-17 jr
school

18-25 jr
vakantie > (studenten)huis
(werk, vrije tijd, horeca)

26-39 jr
thuis (werk)

Clusters

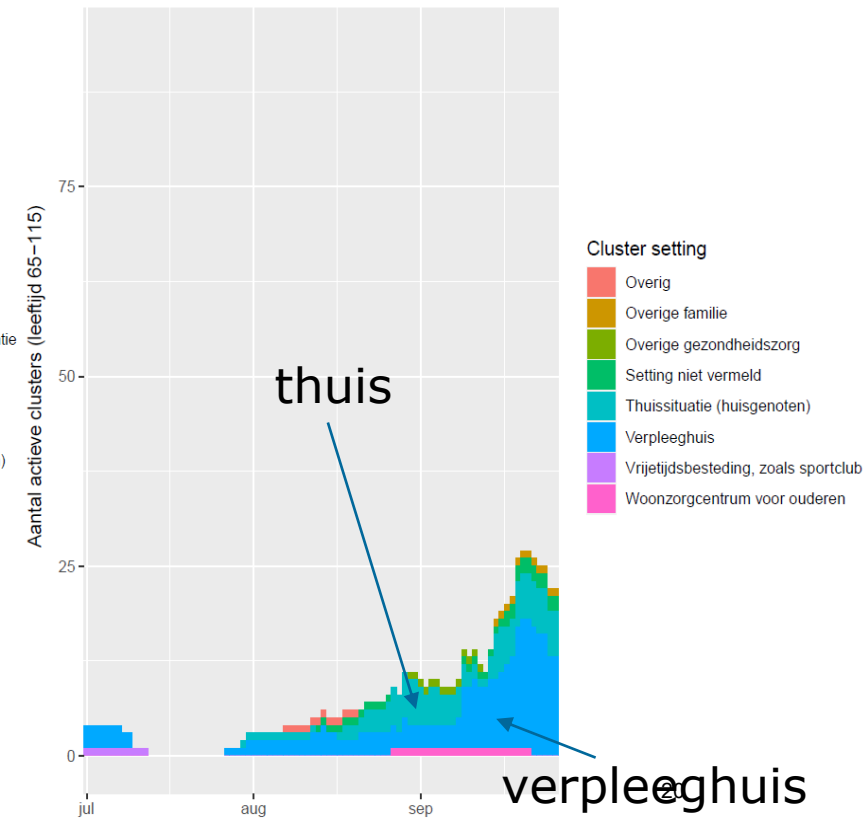
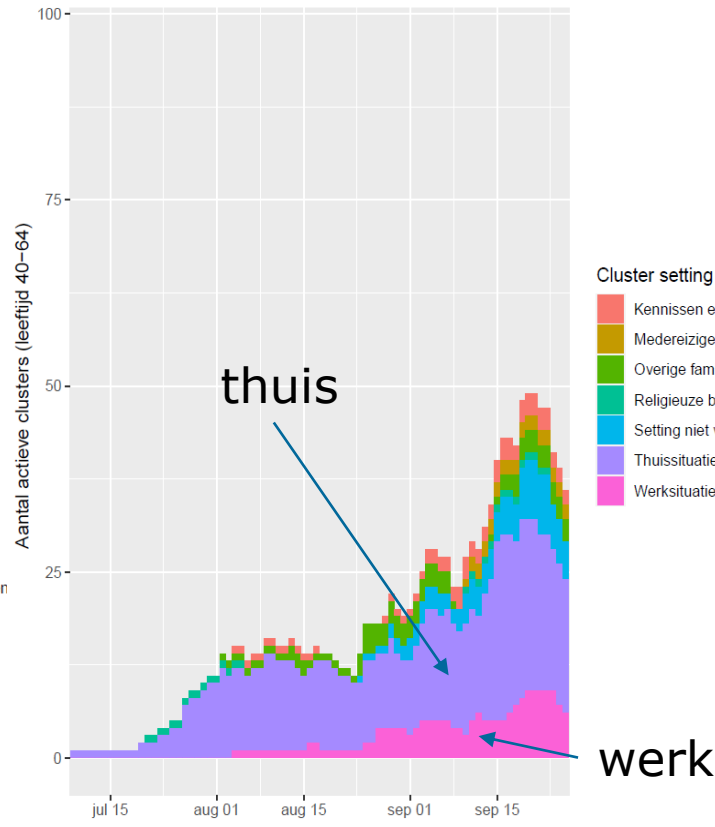
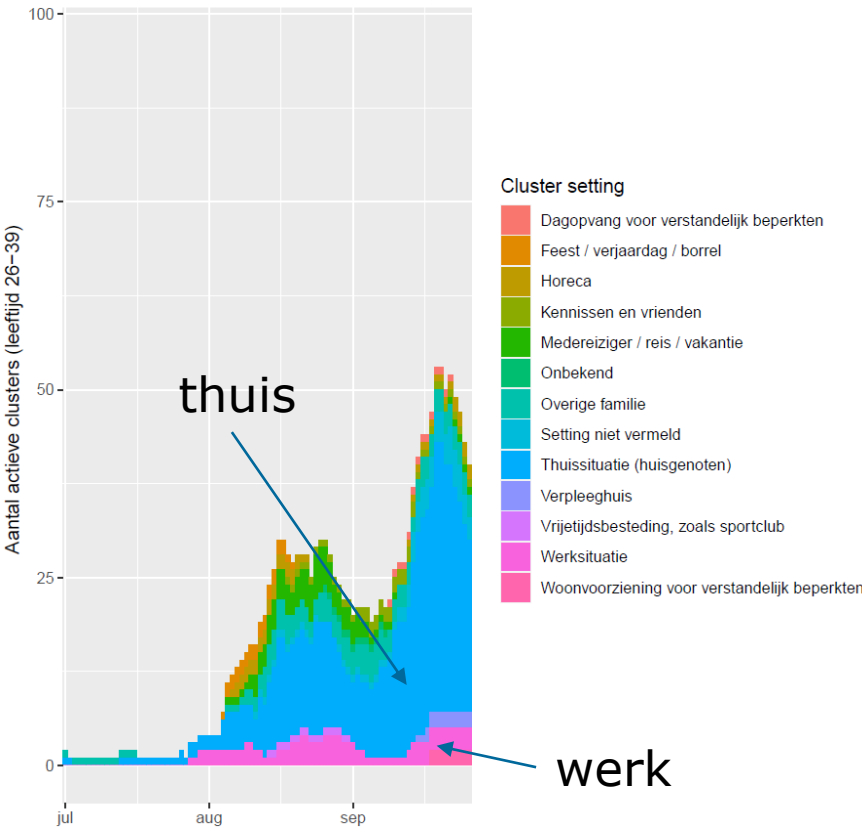
geregistreeerde settings bij clusters

26-39 jr
thuis (werk)

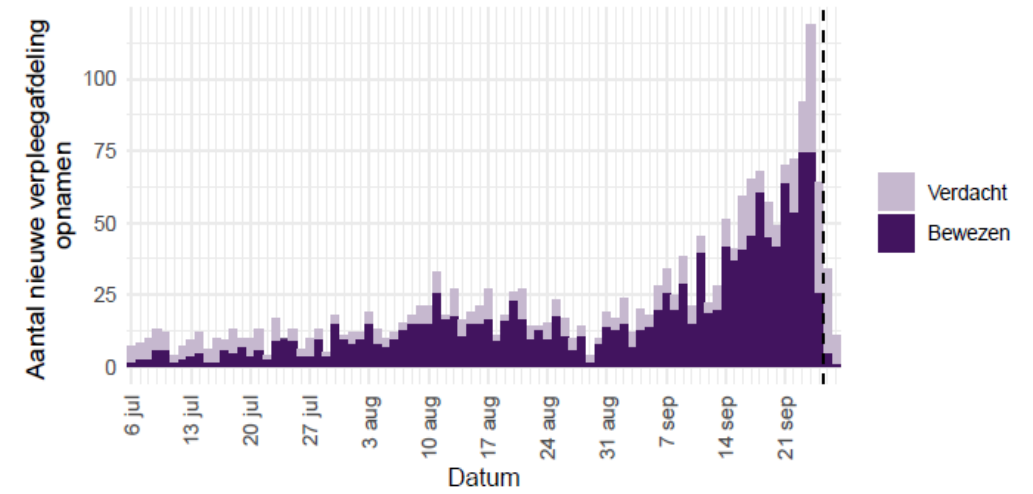
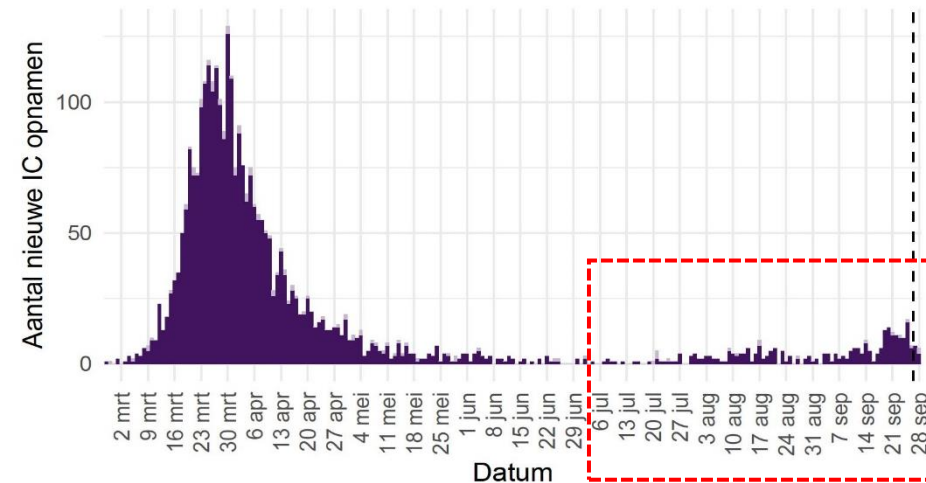
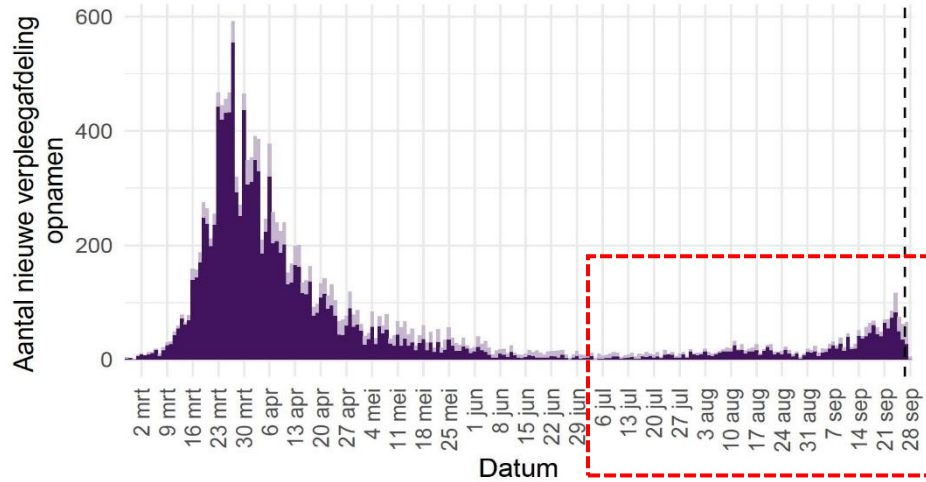
40-64 jr
thuis (werk)

65+ jr
verpleeghuis (thuis)

COVID-19 ziekenhuis- en IC-opnames

Aantal nieuwe verdachte en bewezen COVID-19 patiënten per dag op Nederlandse¹ verpleegafdelingen.

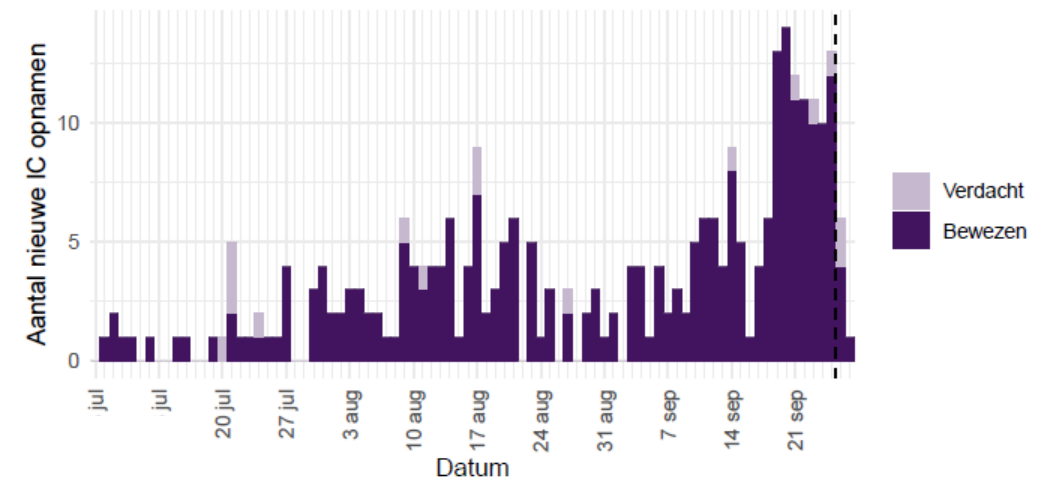

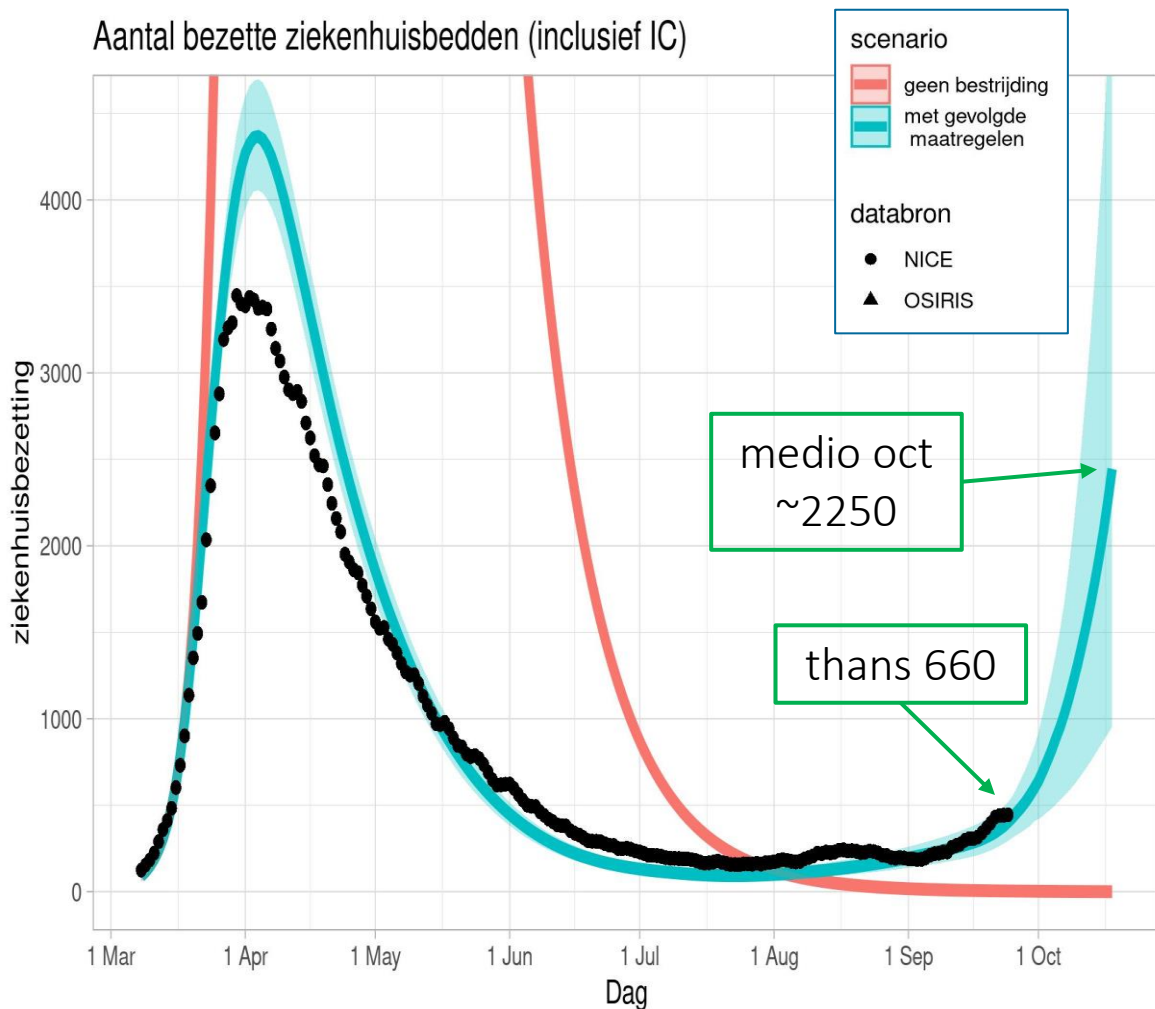
Fig. 1 Aantal nieuwe verdachte en bewezen COVID-19 patiënten per dag op Nederlandse¹ intensive care afdelingen.

COVID-19 | NL

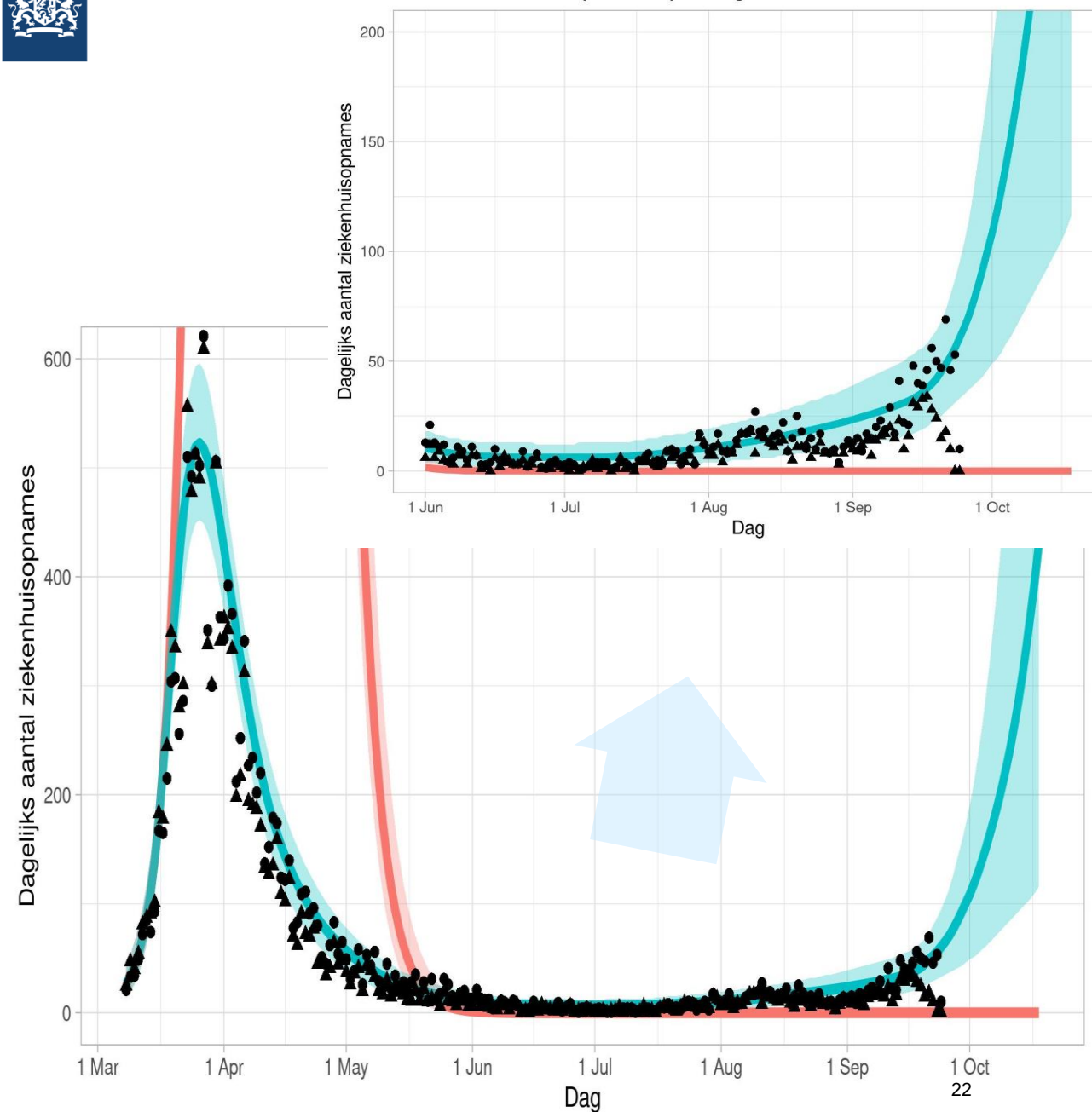
prognose verpleegafdelingen

Aantal bezette ziekenhuisbedden (inclusief IC)

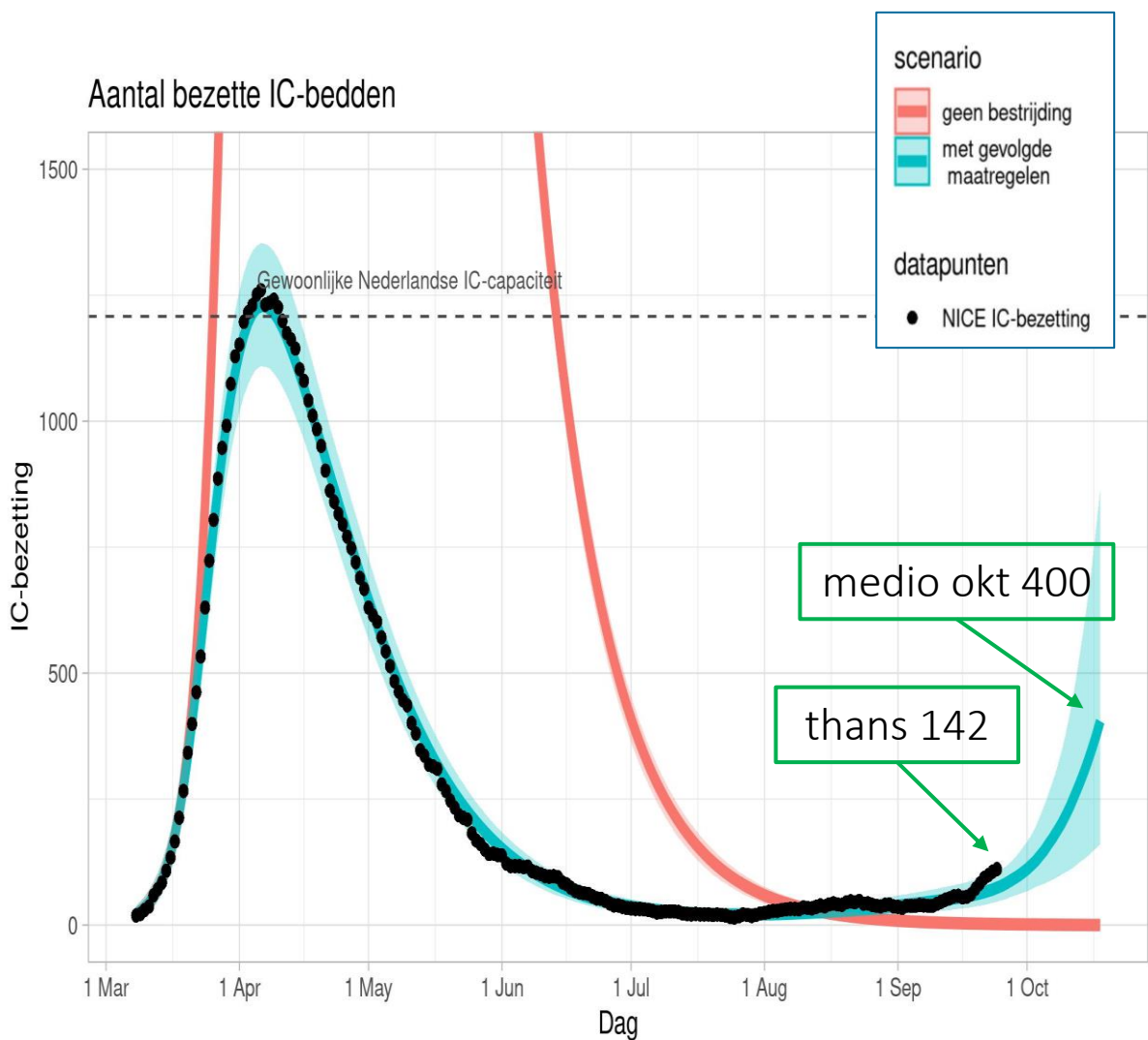

Aantal ziekenhuisopnames per dag

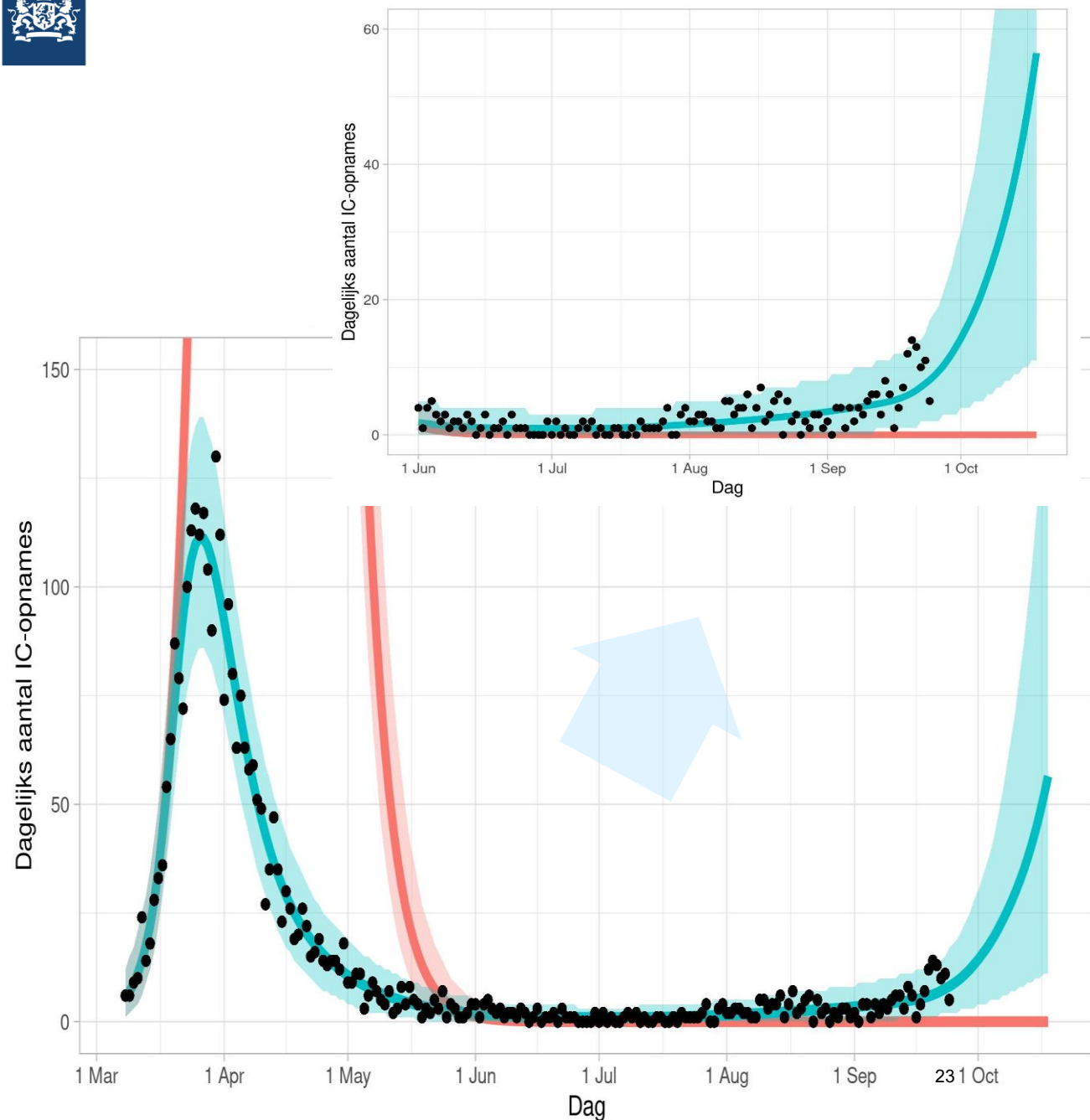

COVID-19 | NL

prognose IC afdelingen

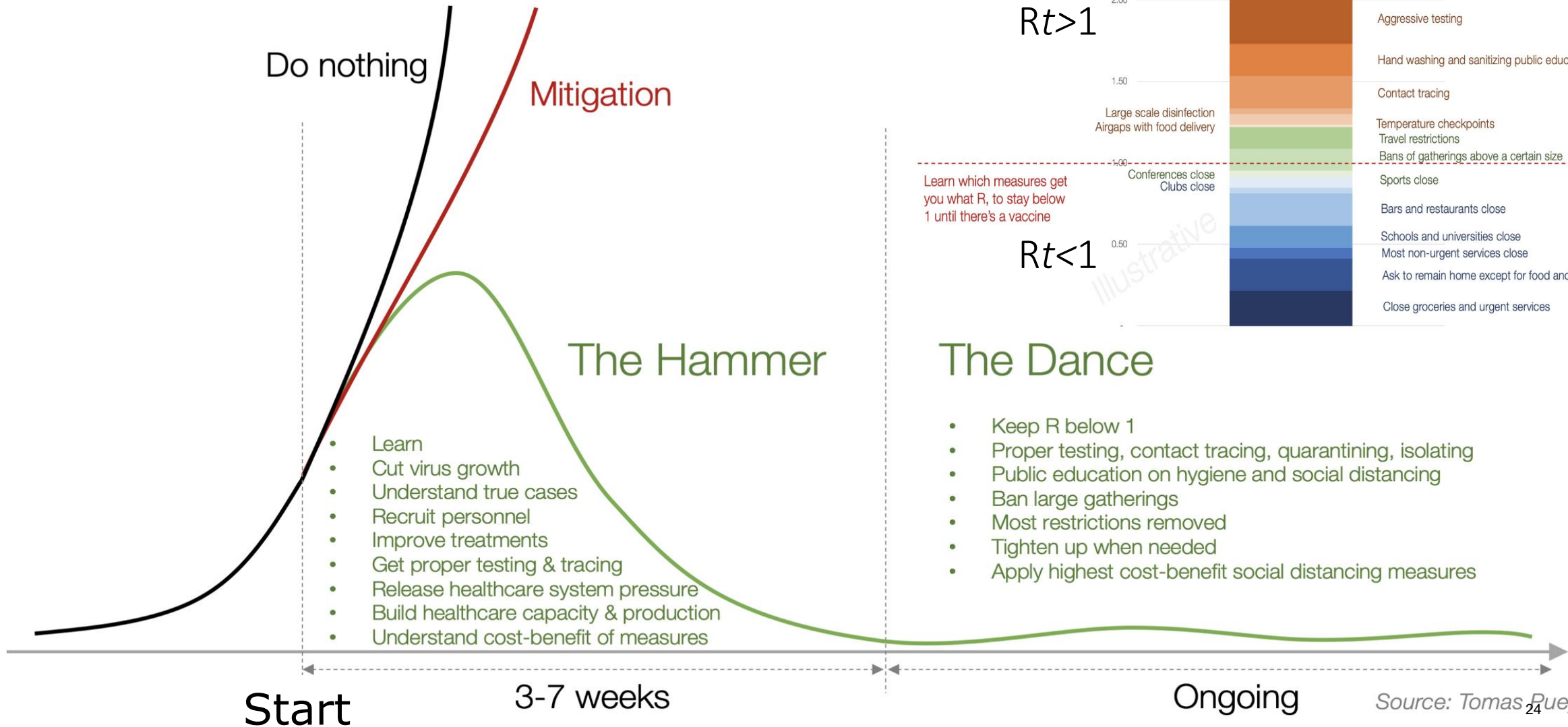

Dagelijks aantal IC-opnames

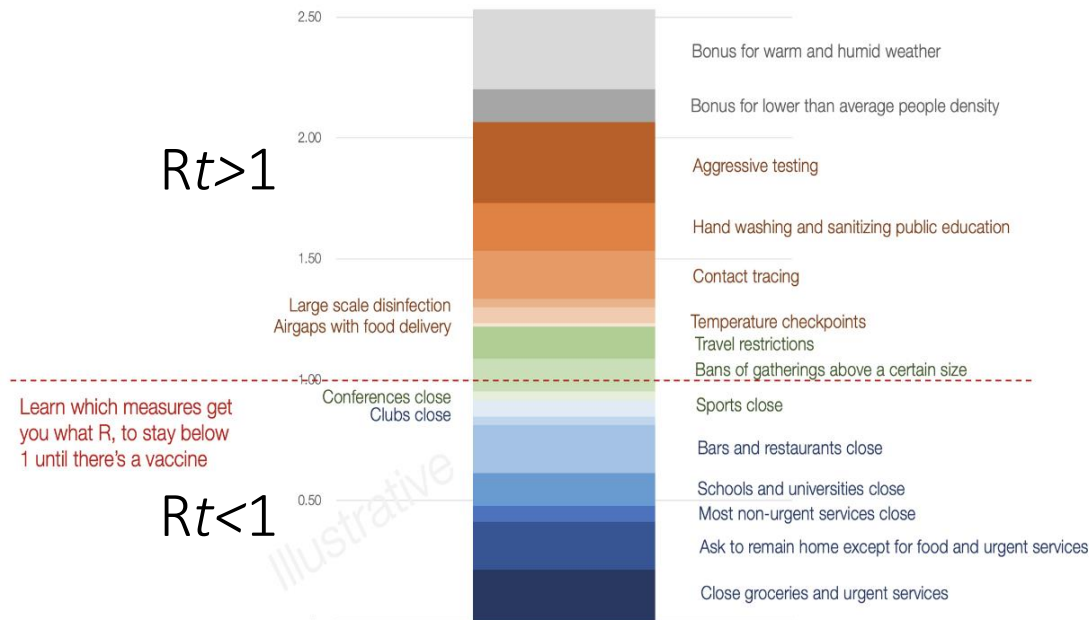

COVID-19 / SARS-CoV-2

'The hammer and the dance ...'

Building Up to R = 1
 Illustrative Example of How Politicians Could Make Decisions during the Dance Phase*

The Dance

- Keep R below 1
- Proper testing, contact tracing, quarantining, isolating
- Public education on hygiene and social distancing
- Ban large gatherings
- Most restrictions removed
- Tighten up when needed
- Apply highest cost-benefit social distancing measures

Source: Tomas Pueyo

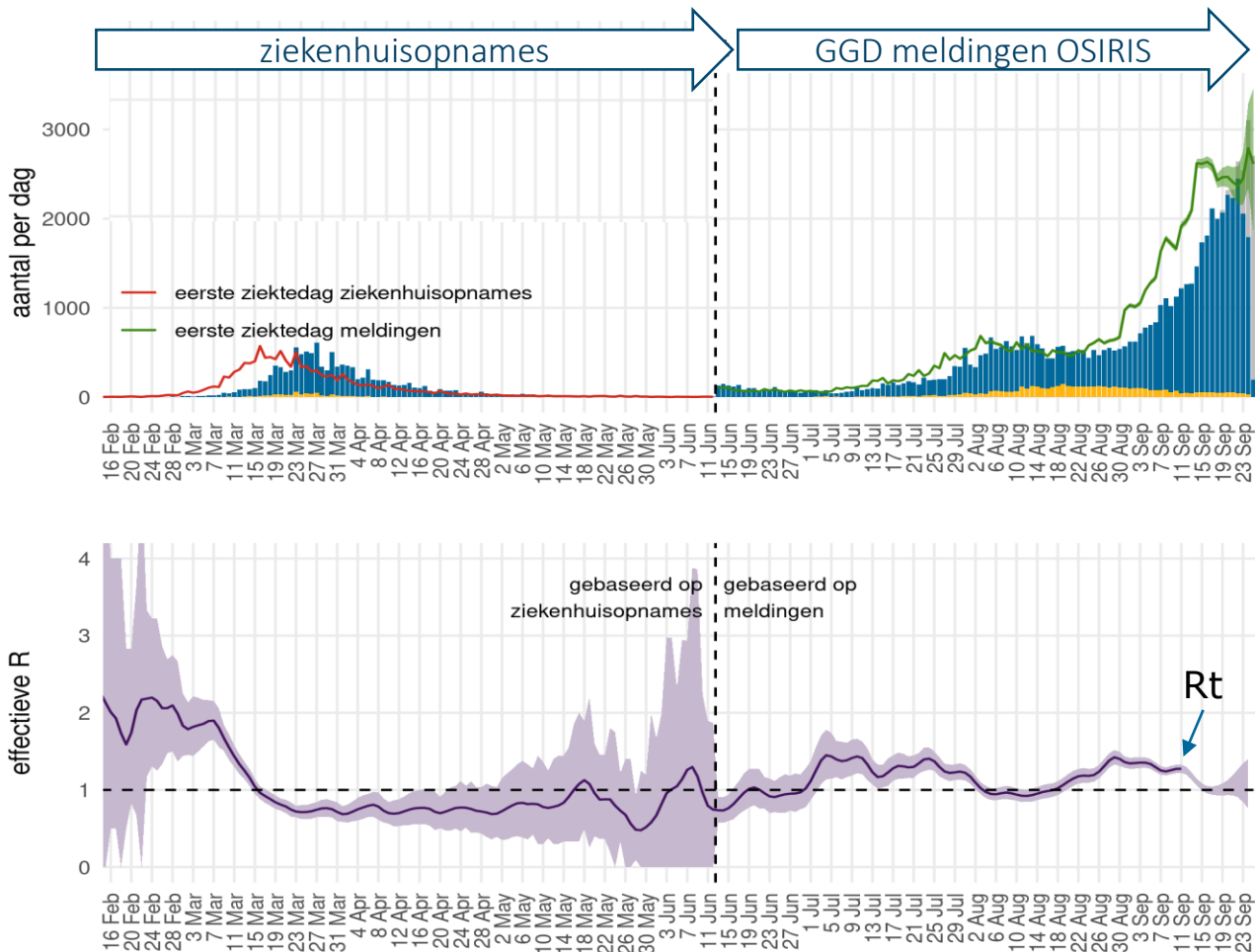

COVID-19

Van hockeystick tot zaagtand?

- > Situatie nu: bij R_t van 1.3 is verdubbelingstijd ongeveer een week

- > Situatie zoals 11 juni: bij R_t van 0.9 is halveringstijd drie weken
- > Voor elke week met een R_t van 1.3 hebben we minstens drie weken met een R_t van 0.9 nodig om te voorkomen dat zorg op den duur overbelast wordt

COVID-19 uitbraak versoepelingen

Basisregels voor iedereen

Houd 1,5 meter afstand.

Vermijd drukte.

Werk zoveel mogelijk thuis.

Was vaak je handen.

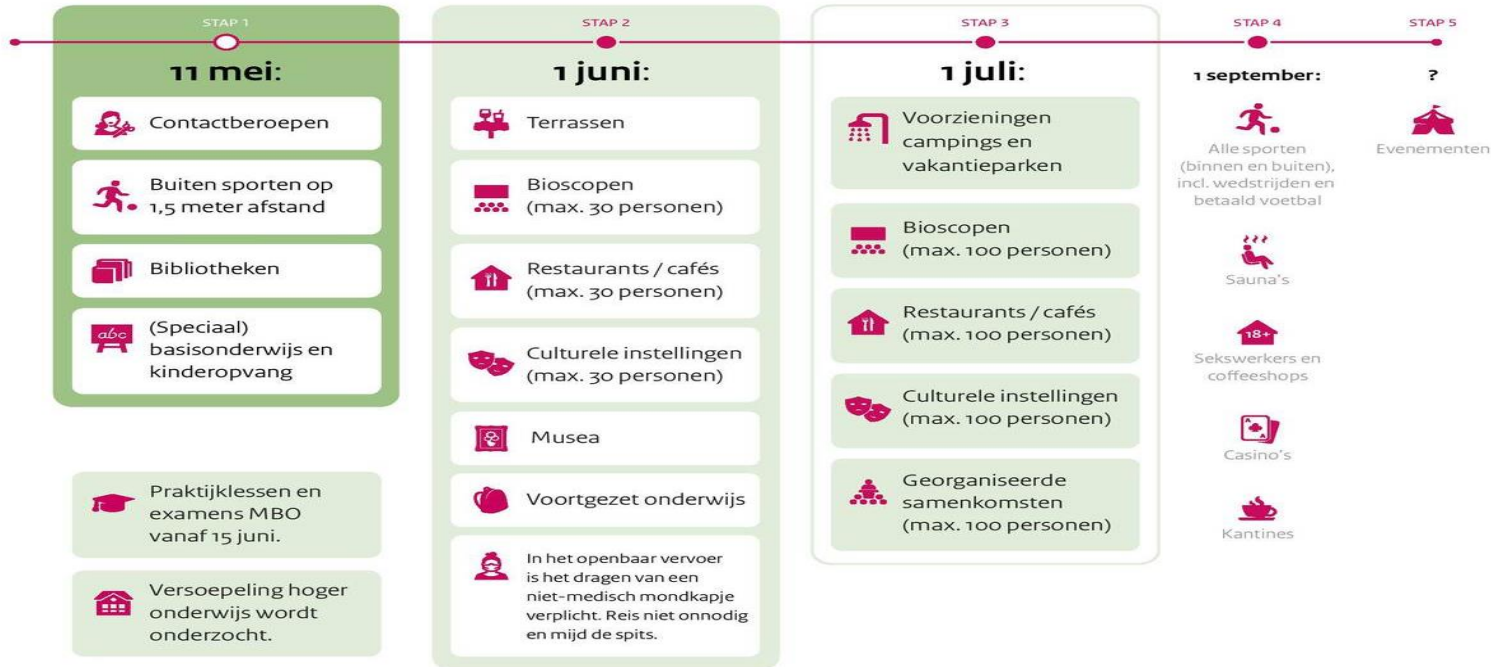

Heb je verkoudheidsklachten? Blijf dan thuis.

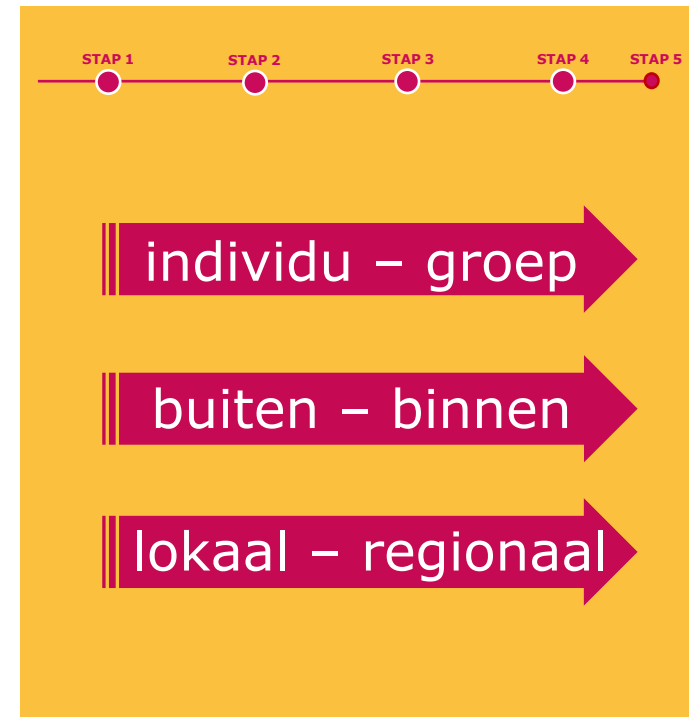
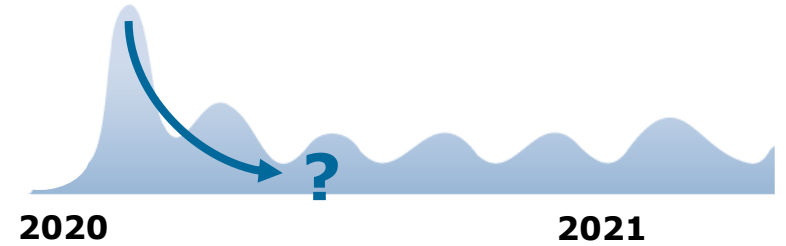
Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

Stap voor stap - wat kan wanneer?

Versoepelen van maatregelen kan alleen als het coronavirus onder controle blijft.

Scenario ?

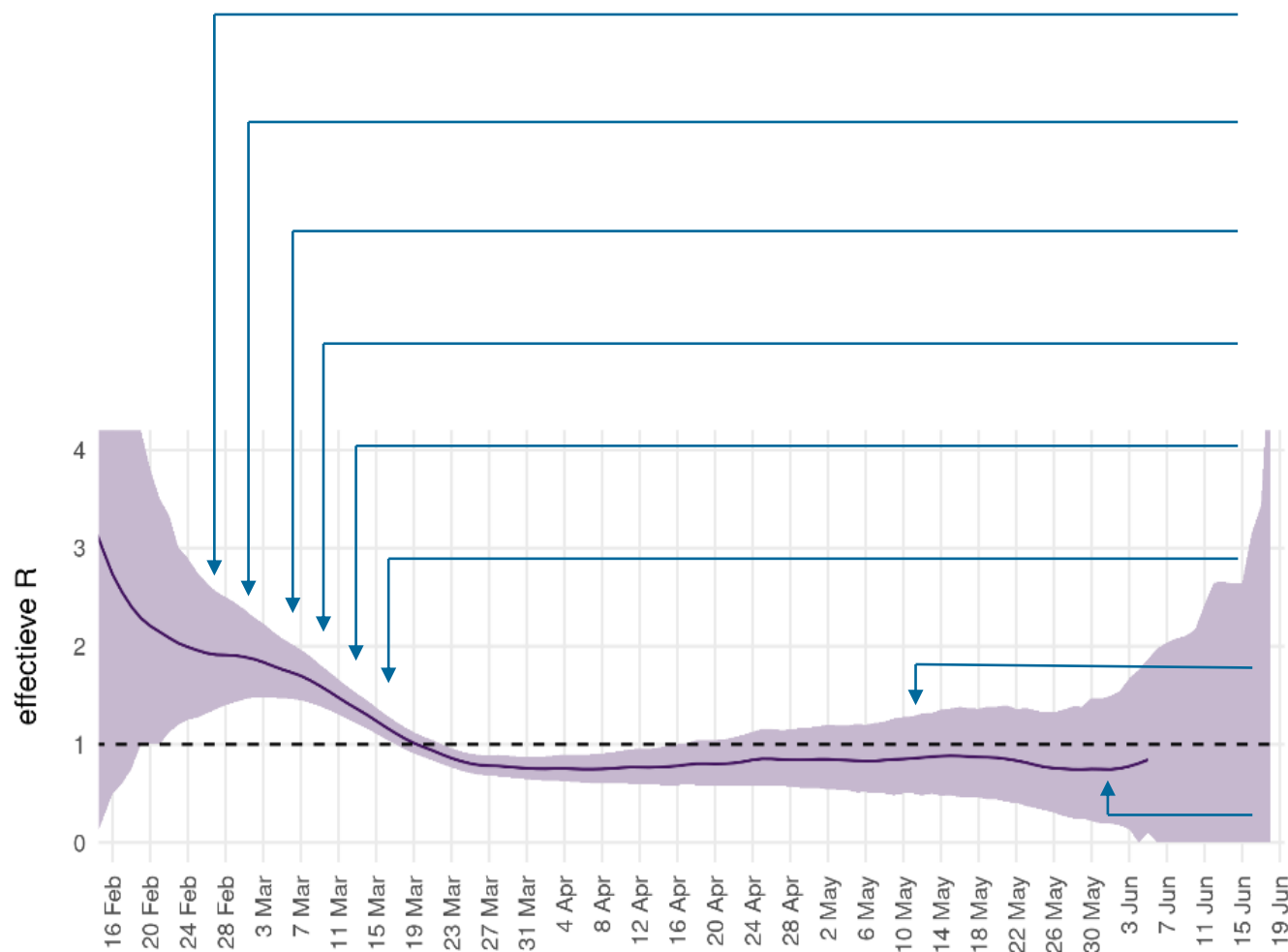
alleen samen krijgen we
corona onder controle

Voor voorwaarden en meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351

Infectieziektebestrijding
logica

Reproductiegetal R_t interventies en versoepelingen

Effectieve R_t obv NICE ziekenhuisopnames

- > **27 februari:** eerste geval; case finding en contact opsporing
- > **1 maart:** advies aan reizigers om thuis te blijven bij hoesten
- > **6 maart:** advies voor Noord-Brabant om thuis te blijven bij hoesten
- > **9 maart:** geen handen schudden; thuiswerken voor Noord-Brabant
- > **12 maart:** advies om thuis te blijven bij hoesten; thuiswerken waar mogelijk
- > **16 maart:** sluiting scholen en kinderdagverblijven; sluiting horeca
- > **11 mei:** heropening primair onderwijs en kinderdagverblijven, contactberoepen
- > **1 juni:** heropening voortgezet onderwijs, horeca, theater, musea, met maximale groepsgrootte 30

COVID-19 | NL

epidemiologie conclusie

Basisregels voor iedereen

Houd 1,5 meter afstand.

Vermijd drukte.

Werk zoveel mogelijk thuis.

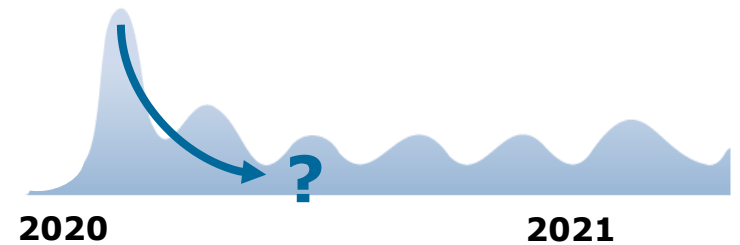
Was vaak je handen.

Heb je verkoudheidsklachten? Blijf dan thuis.

Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

Scenario ?

- toename bevestigde COVID-19 gevallen, m.n. onder jongere leeftijdsgroepen
- toename niet toe te schrijven aan toegenomen aantal testen
- in vrijwel alle landen in Europa
- onwaarschijnlijk dat de infecties beperkt blijven tot jongere leeftijdsgroepen
- reguliere ziekenhuiszorg nu al onder druk (en snelle toename waarschijnlijk)!
- naar schatting tussen de 80.000 en 160.000 personen besmet met COVID-19
- 5-6% van de bevolking is geïnfecteerd geweest (~1 miljoen)
- maatregelen geadviseerd die R_t van 1.3 terug op R_t 0.9 komt